Ժ. ՏԱՐԻ 2737 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 8 ԱՐԵԳ 4385 16 ՄԱՐՏ 1893 10 ՐԱՄԱԶԱՆ 1310 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի [illegible] Դրուշ 50
Խմբագրութեան ղրկուած թուղթ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 16/28 1893

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՀԵՏԵՒԱՆՔԸ (*)

Իր բարեպաշտ նախնեաց լոյս հաւատքովն սնած, ջերմեռանդ քրիստոնեայ՝ Արաբկիրցի Հայեն կը յուսացուէ՞ր որ կրօնափոխութիւն յանձն առնուր։ Ոչ, պիտի պատասխանեն ամէն անոնք՝ որք լաւ ճանչած են այս երկրին ժողովուրդն, որ միշտ երկիւղածութեամբ վերաբերուած է դէպ յիւր կրօնն ու Եկեղեցին, և որ այնքան հաւատարմութեամբ պահած է կրօնական աւանդութեանց ամբողջութիւնն, այնպէս որ՝ ասկէ 1—2 տարի յառաջ նոյն իսկ հիւանդութեան զօրաւոր պատճառաւ՝ պահոց օր մը չափահասից և մինչեւ իսկ երախայից պահքը լուծելն ոճիր կը համարէր։ Սակայն, այս է տխուր իրականութիւնն, կրօնափոխութիւնն սկսած է ճարակել հոս, այս է օրուան նորաձեւութիւնն, ուր սկսած են՝ դժբախտաբար՝ հետեւիլ ռամիկ դասակարգէն շատեր։ Ի՞նչ է այն զօրաւոր պատճառը, որ ասոնց հոգւոյն խորը տպաւորուած ու արեան թելերուն հետ հիւսուած այնքան հաստատուն հաւատքը կը խախտէ, ի՞նչ բանի հետեւանքն է այս տխուր իրողութիւնն։ Երբ ժողովուրդ մը, մանաւանդ տգէտ դասակարգը զուրկ կը գտնուի հոգեւոր հովիւէ, երբ այլ եւս վայելուչ, ազգու եղանակաւ չեն քարոզուիր Ս. Աւետարանի ճշմարտութիւններն, երբ տարակրօն քարոզչաց հովերն՝ այսպիսի առիթներու մէջ աւելի համարձակ կ'սկսին փչել, ու Առաջնորդ կը պակսի՝ որ իր հօտը պաշտպանէ անոնց ազդեցութեան դէմ. երբ այս պէտքին գոհացումն կը խնդրէ, ընտրելեաց ցանկ կը ղրկուի, Առաջնորդը կ'ընտրուի, ճանապարհի ծախուց համար՝ հեռագրաւ 30 ոսկի կը յղուի, ու Նորընտիր առաջնորդն տեղէն չշարժիր, չհաճիր գալ հոս, ի՞նչ կ'ընէ այսպիսի հօտ մը։ Ո՞չ ապաքէն կը լքանի, կը վհատի, ու կան՝ որ այսօր ցրտացած են իրենց մայրենի եկեղեցիէն՝ այլ նուիրական քարերն օրեր յառաջ համբուրելէ չէին դադրեր։ Հօտը լսեց Առաջնորդին ընտրութիւնը, և յուսալով թէ գէթ 1—2 ամիսէն զնա իր հոգեւոր աթոռոյն վրայ կը տեսնէ՝ ուրախութեամբ սրտի բացաւ իր քսակը. Ազգ. սնտուկին նուիրեց իր լումայն, եւ ակնդէտ սպասեց Նորին Արժանապատուութեան գալուն։ Սպասեց ի զո՛ւր. հետաքրքիր եղաւ, հարցուց միշտ, և առանձինն ու հրապարակաւ պաշտօնական անձերէ պատասխան ստացաւ թէ՝ «պիտի գայ Առաջնորդը. ճամբայ կ'ելնէ ի մօտոյ,» եւն. եւն։ Եւ դեռ ճամբայ պիտի ելնէ Առաջնորդն.....

Ի՞նչ. մինթէ երկրայանաց մէջ սպասելը դիւրի՞ն բան է։ Երկու տարի առանց Առաջնորդի մնալէ ետքն, երբ այսպիսի ակնկալութիւն մ'ալ ի դերեւ ելաւ, այն ատեն վհատումը ծանրացաւ հօտին վրայ, ու այս պատրանաց հետեւանքն եղաւ կրօնափոխութիւն։ Տեղւոյս հայ հասարակութիւնը կը հարցնէ թէ ի՞նչ էր այս խաղը. Եթէ Արժ. Վահան Ծ. Վ. Ցակոբեան չէր գիջաներ Արաբկիր գալու, ինչո՞ւ նորա անունն ընտրելեաց եռապատիկ ցանկին մէջ գրուեցաւ, և եթէ Ն. Արժանապատուութիւն չէր ընդունէր այս նոր պաշտօնն, ինչո՞ւ համար չհրաժարեցաւ ժամանակին, ինչպէս ըրաւ Գեր. Մուրատեանց Սրբազան, երբ Տիգրանակերտցիք զինք առաջնորդ ընտրեցին։ Ազգ. Առաջնորդարանի կողմէ Նորընտիրին ալ գրուեցան ի պաշտօնէ շնորհաւորագրեր և հեռագիր իսկ տրուեցաւ. մինթէ ասոնք պատասխան չէի՞ն արժեր, մինթէ կարելի չէ՞ր երկտող գրութեամբ՝ գէթ քաղաքավարական պարտք մը կատարելու համար՝ շնորհակալութիւն յայտնել Արաբկիրու Ընդհ. ժողովին, որ պատուեց զինք, և բացէ ի բաց ըսել թէ ինքն չկրնար տեղւոյս Առաջնորդ լինել։ Ստուգիւ, մեր այս կարգի եկեղեցականները չեն գիտեր ոչ իրենց փառքն, ոչ շահն, և ոչ իսկ իրենց առողջութեան յարգը։ Եթէ փառասիրութիւնն է որ զիրենք կը կապէ Վոսփորի ափանց հետ, փորձառուները գիտեն որ գաւառներու մէջ աւելի կը փառաւորուին Առաջնորդք, քանի որ իրենց աստիճանաւն ու դիրքով մի ուրիշը չկայ։ Իսկ եթէ շահու ակնկալութեամբ չեն ուզեր դուրս ելնել Պոլսէն, մենք զիրենք կը վստահացնենք թէ, մինչ ի Պոլիս՝ քարոզչութիւն ընելով՝ 4—500 ղրշ. ի գումար մը հազիւ կրնան շահիլ ամսէ ամիս, գաւառաց մէջ՝ ամենայն ապահովութեամբ կը շահին այդ գումարին մինչեւ քառապատիկը։ Եթէ կը վախնան թէ իրենց առողջութեան չյարմարիր Պոլսէն դուրս ո՛ և է կլիմայ, չարաչար կը սխալին, վասն զի այս կողմերու օդն աւելի առողջարար է քան Կ. Պոլսինը։ Ի գաւառս՝ ուրեք ուրեք՝ եթէ պատահած է որ անվճար մնացած են ժամանակ մը Առաջնորդի ամսականներն, այդ յանցանքը միայն գաւառացի հայուն չէ, Առաջնորդը մեծագոյն բաժինն ունի անոր մէջ, և այն Առաջնորդներն որ՝ գիտակցութեամբ վարելով իրենց պաշտօնը՝ սիրելի եղած են ժողովրդեան՝ անպատճառ շահած են թէ նիւթապէս, թէ բարոյապէս։ Եւ ի՞նչ տարօրէն նորաձեւութիւն. Առաջնորդ ընտրուիլ, ժողովրդեան կողմէ բուռն եռանդեամբ ուզուիլ, ու չերթալ պաշտօնատեղին։ Մինթէ այսպիսիք չե՞ն յիշեր այն ուխտը՝ զոր կ'ընեն յեկեղեցականութիւն կոչուած օրէն, կը մոռնա՞ն թէ իրենք առաքելութեան պաշտօն ունին. իրենց նուիրական պարտքն է ճարտար բժշկի մը պէս վազել հոն, ուր հոգւոյ հիւանդութիւն կայ։— Կը լսենք թէ Գաւառիս Խառն Ժողովը՝ ժողովրդեան բուռն թախանձանաց վրայ՝ որոշած է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօրմէն խնդրել որ հաճի կամ զԱրժ. Վահան Վ. Ցակոբեանն անմիջապէս ճամբայ հանել, և կամ, եթէ չպիտի գայ՝ նորոգ ընտրութիւն կատարելու համար յղել ընտրելեաց ցանկ մը։

—Մալաթիոյ հէք արկածելոց՝ որ այժմ կը բնակին բացօթեայ ձեան և ցեխերու մէջ՝ նպաստելու բարի նպատակաւ տեղական կառավարութիւնը կազմեց պատուաւոր անձերէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը որ սկսած է նպաստ հաւաքել նիւթապէս կարողներէն։

(*) —Արաբկիրցի պատուաւոր ազգային մը ղրկած է այս յօդուածն, որ ամեն նկատմամբ ուշադրութեան արժանի է։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՂՈՒԹԻՒՆ

Բաց ի հացէն, այս ձմեռ Կ. Պոլսոյ մէջ ամեն ուտելիք արտասովոր կերպիւ սղած են։ Ոչխարի միսն քանի երեկ 11—12 ղրուշ էր և եղան միջակ միս՝ 6½—7 ղրուշ։ Պանիրի և իւղի ամեն տեսակներն ալ սղած են, մանաւանդ Քաշար կոչուած պանիրը քանի մը ղրուշ վրայ դրած է քաշին։ Ամեն մարդ ձուկի վրայ ինկած լինելով, բաց ի փալամուտէն ուրիշ ամեն ձուկեր սուղ են։ Եւ որ աւելին է, կանաչեղէնը, բանջարեղէնն, աղքատին գլխաւոր ուտեստն, համեմատաբար մէկէն աւելի սուղ է։ Ձմրան խստութիւնն ամեն բանջարեղէններու վնասած ըլլալով, ասոնք սովորականէն եռապատիկ քառապատիկ դնով են, այն ալ գէշ տեսակ։ Ընդեղէնք միայն (լուբիա, բակլա, բրինձ, եւն.) արտասովոր բարձրացում մը չեն ներկայացներ։ Աղքատ ընտանիքներու մէջ հիմա շատ մտահոգութեամբ հաշուեներ կ'ըլլան թէ «իրիկուան ի՞նչ եփելու է»։ Աղքատ դասու հայ կիները մանաւանդ ցերեկուան համար հոգ չեն ըներ այնքան, եթէ միայն ապահով ըլլան թէ իրիկուան ի՞նչ պիտի եփեն։ Եւ ե՞րբ այս ձմեռէն աւելի պէտք ունեցան տաքցնող եւ սննդարար ուտեստի։ Երկու տունէն մէկը հիւանդ մը կայ, գո՛նէ հարբուխէ բռնուած մէկը։ Քանի մը թաղերու և գիւղերու մէջ հարսանիմի և ուրիշ տենդերու ճշմարիտ համաճարակ մը կայ։ Եւ երբ բնութիւնն ամենէն աւելի կը կարօտի զօրեղ սնունդի, ամենէն աւելի կը սղին զօրաւոր սնունդեան առարկայք։

Հա՞րկ է ըսել պատճառը։ —Ձմրան խստութիւնն։ Ասոր հետ մէկտեղ կենդանեաց հիւանդութիւնն, որ ոչխարներու մէջ մեծ կոտորած պատճառած է ի Ռումէլի, և ապա ի Փոքր Ասիա, ուր ձմրան խստութեան և խոտի պակսութեան եւս շատ կենդանիք զոհ գացած են։ Անխուսափելի էր որ հացն եւս սղէր։ Բարեբախտաբար, Սեւ ծովու հետ շոգենաւային հաղորդակցութիւն և Ռումէլիի և Գաղատիոյ հետ երկաթուղւոյ հաղորդակցութիւնք մեզ վայելել կուտան ամեն առաւելութիւններն այն հեռաւոր երկրաց և գաւառաց ուր առատութիւն կայ ցորենի և ալիւրի։ Եթէ Անատոլուցի ժողովուրդն սկսի գնահատել երկաթուղւոյ հաղորդակցութեան բարիքներն, հաւանական է որ շատ չանցած սկսինք վայելել առական գանազան իւղեր, բանջարեղէններ և ընդեղէններ՝ երկաթեայ գծին երկու կողմերուն վրայ պատրաստուած և թարմ վիճակի մէջ ի Մայրաքաղաք փոխադրուած, ինչպէս Յոյնք, Պուլկարք, Ալպանիացիք և Վլահք կ'ընեն ի Թրակէ և ի Մակեդոնիա։ Այն ատեն Ռումէլիի կողմը ձմրան սաստկութենէն և կենդանեաց հիւանդութենէն վախնալու պատճառ չենք ունենար այնքան։ Փոքր Ասիա Ռումէլիի պակասը կրնայ լնուլ, և փոխադարձաբար։ Առ այժմ, մեր աղքատիկ ժողովրդեան կը մնայ համբերութեամբ կրել ինչ ինչ ուտելեաց արդի սղութիւնն, այն յուսով թէ շնորհիւ այժմեան տնտեսական քաղաքականութեան՝ այս անպատեհութիւնք ամ ըստ ամէ պիտի պակսին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՏ Ի ՓԱՐԻԶ

Նոր ամբաստանութիւն Շ. տը Լէսէբսի դէմ

Բանամայէն ետքը, Տէքօ և Թոնդ-Թուաճն Դրամատան դատն։

Այս սնանկացեալ դրամատան երեք վարիչները, Պ. Պ. Տօնօն, Կօդիէ և Պառոն Բուասոն, անցեալ շաբթու Փարիզի պատժական ատենին առջեւ հանուեցան, ամբաստանութեամբ խարդախութեան և կեղծ շահաբաժիններու բաշխման։ 1891 մարտ 1/13ին այս ընկերութիւն դատական եղանակաւ հաշուեյարդարութեան ենթարկուած և լուծուած էր։ Բաժնետարց 20 միլիոն Փր. ի դրամագլուխը կորած, ուրիշ միլիոն Փր. ի պահեստը կորած, աւելի քան 60 միլիոն Փր. ի բաց մը կայ։ Դրամնին աւանդաբար յանձնողներուն պահանջքը գոհացնելու համար, բաժնետարք պարտին տակաւին առ մէն մի բաժին 50 Փր. վճարել, և վարիչները, դրամական դատին վերջ տալու համար, իրենց անձնական հարստութենէն 22 միլիոն Փր. հանեցին տուին, զոր ամբողջովին կուլ կուտան պարտքերն։ Այս ձախողութեան պատճառները շատ հին են։ Այս հանճարեղ մարդիկ, փոխանակ իրենց կանոնագրին տրամադրութեանց հետեւելու, առեւտրական թուղթեր զեղչելու, և հաշուընթացի գործողութեանց վրայ պարկեշտօրէն միջնորդչէք մը շահելու, մեծամեծ գործերու մէջ ընկերութեան դրամագլուխը վատնած էին իրենց հաշուոյն։ Օրինակի համար, ապահովագրութեանց Մեծ Ընկերութեան և Փուէրէ Վէժէ ընկերութեան գործոց մէջ աւելի քան 10 միլիոն կորուսած են։ Պանչարի գործին մէջ 23 միլիոն փճացուցած են։ Պլոնտէլի ձեռնարկութիւնք, Տօմէօն Ակէը, Ժուռնալիստներու Կեդրոնական Սնդուկն, որոց մէջ Պ. Տօնօն իր ընկերութեան դրամով իր անձին շահ հանել ուզած էր, կուլ տուած են խեղճ բաժնետարց միլիոնները։ Ընկերութեան սնտուկէն առնուած հնչուն դրամներուն տեղ Պ. Տօնօն գէշ թուղթեր դրած էր։ Մինչ յուսալով շահիլ և նպաստաւոր հերթիւ հաշիւ տալ, քնացուցած էր բաժնետէրերը՝ չշահած գումարներն իբրեւ շահաբաժին բաշխելով անոնց, իր տարեկան 60,000 Փր. ի թոշակը վար դնելէն ետեւ։ Ի լրումն աղետից, Սակարանի մէջ արժեթղթոց վրայ խաղացած էր, միշտ ուրիշին բարոյովը։

Իսկ Պ. Շ. տը Լէսէբս։ Այն խեղճէ՞ն ի՞նչ կ'ուզէին։ Արի՛ տես որ խեղճ ըսած մարդերնիդ այս ընկերութեան վարչական խորհրդին անդամ է եղեր։ Նոյն իսկ իրեն համակրող թերթեր կը գրեն՝ «Պ. Շ. տը Լէսէբս կ'երեւի թէ չափէն աւելի թուով սեղանաւորական ընկերութեանց մասնակից է եղեր»։ Բաժնետարք նաեւ Պ. Շարլ տը Լէսէբսի դէմ բողոքած եւ անոր դատի ենթարկումը պահանջած էին։ Բայց Պ. Շարլ տը Լէսէբս եւս վարչական խորհրդոյ միւս անդամոց հետ մէկտեղ 22 միլիոն Փր. ի դրամական հատուցման մասնակցելէ ետեւ, նկատելով թէ ինք Պ. Տօնօնի և միւս երկու անդամոց նման գործօն դեր մը չէ կատարեր, իր դրամական զոհողութիւն բաւ համարուած է և ինք ձեւապէս միայն երեւցաւ պատժական ատենին առջեւ։ Ընդհանուր դատախազը զինք առանձին չյիշեց իր ամբաստանական ճառով։

Պ. Տօնօնի հարցաքննութիւնն ամբողջ առաջին նիստը գրաւեց։ Դատաստանութիւնք իբր տասն նիստ պիտի տեւեն։ Վճիռը կը ծանուցանենք ի կարգին։

ԼՈՐՏ ՌՈԶՊԵՐԻ շաբթուս մէջ Ֆիորենցա եկաւ Վիքթորիա թագուհւոյն մօտ գտնուելու համար. զի կանոն է որ երբ Անգլիոյ վեհապետն երկրէն դուրս ճամբորդէ, նախարարներէն գո՛նէ մէկն իր քով գտնուի ամեն ժամանակ։ Շաբաթ մը կենալէ ետեւ, Լորտ Ռոզպերի պիտի դառնայ Լոնտոն, և իրեն պիտի յաջորդէ Լորտ Քիմպըրլի, և շաբաթ մ'ալ ետքը Լորտ Սբէնսըր։ Թագուհին իբր երեք շաբաթ միայն պիտի մնայ Իտալիոյ մէջ։ Կը հերքուի այն լուր թէ Պ. Քաբրիվի Լորտ Ռոզպերիի հետ պիտի տեսակցի Իտալեան այն գեղեցիկ քաղաքին մէջ։ Գերման նախարարապետն իր վեհապետին հետ Հռոմ պիտի երթայ երբ Լորտ Ռոզպերի արդէն մեկնած պիտի ըլլայ։

ՊԱՅՀՕ, իբրեւ «քաղաքային իրաւունքներէ զրկեալ», կը կորսնցնէ ընտրողութեան և ընտրելիութեան իրաւունքներն, ընտանեկան իրաւունքները, կը զրկուի ամեն պատուանշանէ, իբրեւ վկայ պաշտօն վարելու, կամ ընտանեկան խորհրդոյ անդամակցելու կամ խնամակալի պաշտօն վարելու իրաւունքներէն։ Վերջապէս, դադրած է բարոյական իմաստով մարդ ըլլալէ։

ԿԻՆԵՐԸ ՊԱՆԱՄԱՅԻ ԴՈՐԾԻՆ ՄԷՋ. — Ֆրանսական լրագիրք համակրանօք կը խօսին դատի ենթարկուած գլխաւոր անձանց կիներուն ընթացքին վրայ։ Աննկարագրելի էին Դեկտ. կամ Յունուար ամսէն ի վեր այս կանանց կրած սրտայուզութիւնք։ Տիկին Շարլ տը Լէսէբս, այս երկրորդ դատին մէջ եւս իր ամուսնոյն դատապարտումը լսելուն, լալով նետուեցաւ իր երկան վիզը. Յուզման սաստկութենէն, ջղային տագնապ մը կրեց, և ապա մարեցաւ։ Բժիշկ մը բարեբախտաբար հոն կայնած էր, կարծես գիտմամբ դրուած՝ դատավճռին ընթերցումէն ետքը տեղի ունենալիք պատահականութեանց պատրաստ գտնուելու համար։ Բժիշկն անմիջապէս քովի սենեակը փոխադրել տուաւ զՏիկին տը Լէսէբս, որ ժամ մը ետքն, ինքզինք գտնելով, իր տունը տարուեցաւ։

Մինչ միւս դատապարտեալք և արկածեալք բարեկամներու և ազգականներու մխիթարանքը կամ խնդակցութիւնները կ'ընդունէին, միմինակ կեցած էր Պ. Պայհօ, շատ հանդարտ, շատ պաղ արիւն, արհամարհանօք նայելով չորս կողմ։ Միայն իր կին և երկու աղջիկներ եկան իր քով, զինք սփոփելու։ Բայց Պայհօ զանոնք եւս անտարբերութեամբ ընդունեց։ Տիկին Պայհօ յապուշ կտրած այս ցուրտ ընդունելութենէն, շուտով քաշուեցաւ գընաց։

Իսկ Պ. Պլոնտէն չէր կրնար ոտքի վրայ կենալ, երկար հիւանդութիւններ կրած մէկու մը պէս նիհար, գունատ էր, և իր վիճակ տեսնողին սիրտը կը ծակէր։ Իր դուստրն, իր որդին, իր փեսայն և եղբօրորդին զինք սփոփել կը ճգնէին. բայց ի զուր։ Իր փաստաբանը պիտի խնդրէ որ իբրեւ հիւանդ առժամապէս արձակուի կամ հիւանդանոց փոխադրուի։ «Ապրելիք չունիմ, ըսա՛ւ, զիս այսօր զիս հարուածող դատավճիռն իմ մահուան վճիռս է» կ'ըսէր իրեններուն։

Իսկ Պ. Մարիուս Ֆոնդան, թէեւ պատժական ատենէն երկամեայ բանտարկութեան դատապարտեալ, կաշառքի դատէն անպարտ արձակուած ըլլալով, համեմատապէս լաւագոյն վիճակի մէջ է։ Բայց անոր կուլայ որ իր խեղճ բարեկամ Լէսէբս նորէն դատապարտուեցաւ։ Տիկին Ֆոնդան ամեն բան հաշուած է։ Համոզուած էր թէ ազատ պիտի թողուէր իր էրիկ։ Վճռաբեկ ատենի վճռոյն հաստատուելէն յառաջ քիչ մը ժամանակ իր էրկան շունչ առնել տալու համար, քանի մը ծրար կապած պատրաստած էր, և դատարանէն ելնելուն պէս, երկանն հետ գնաց Մըլէօնի մօտ իրենց ունեցած մէկ փոքրիկ ամարանոցն, ուր ծերունի մատենագիրը պիտի կրնայ կազդուրուիլ իր սեղանաւորական և դատական չափազանց յուզումներէն։

«ԲԱՐԱՆԵՐՆ ԵՏ ՏՈՒԷՔ».— Կաշառքի Դատին մէջ դատապարտեալք, Պայհօ, Պլոնդէն և Շ. տը Լէսէբս, դրամական փոխարինութիւն ալ պիտի ընեն։ Անձնական դատախազք պահանջեցին որ միւսներն եւս իրենց առած 20, 25, կամ 40 հազարական Փրանքներն ետ տան։ Ատեանն իր վճիռը չարձակած, Պ. Անդոնէն Բրուսդ եկաւ յայտարարեց թէ, ինչպէս առջի օրէն ի վեր ծանուցած է, եթէ դատարանք վճռեն թէ այն սեղանաւորական խմբակ որուն ինք անդամակցած է՝ գոյութիւն չունեցող մարմին մ'էր, իր առած փարան (13,000 Փրանք, իր տուած 7,000 Փր.ն

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (105)

Է. ՌԻՇՊՈՒՐԿ ԵՒ Է. ԼԻՏԵՆ

ԲԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ՀՐԵՇՏԱԿ ԵՒ ՍԱՏԱՆԱՅ

Զնշմարուելու և չճանչցուելու հոգ տանելով հանդերձ, հետեւեցաւ Պրազլիեացիին մինչեւ Օթէլ տիւ Պրէզիլ։ Քարլօսին օթէլ մտնելը տեսնելուն պէս փոխանակ հեռանալու, Էլիզապէթ սպասեց, իրաւամբ մըտածելով որ քիչ ատենէն դուրս պիտի ելնէր, եթէ հոն չէր բնակեր։

Գրեթէ մէկ ժամ պտըտեցաւ փողոցին մէջ, առանց աչքէն հեռացնելու օթէլին դուռը։ Քարլօս չէր երեւար. առած տեղեկութիւնը բաւ համարեց Էլիզապէթ։

Վարձու կառքի մը մէջ նետուեցաւ աւելի շուտ երթալու համար իր տիրուհիին մօտ։

Հազիւ կէս ժամ կար որ Սիւզա ճամբած էր նոտարը, և տակաւին կը գտնուէր ցաւագին տպաւորութեան տակ զոր պատճառած էր նոտարին առաջարկն՝ Ռօսթան կոմսուհիին կողմէ, երբ Էլիզապէթ դրան զարնելով իր գալուստը ծանուցանելէն ետք, սենեակ մտաւ։

—Տիկին, ըսաւ խորհրդակցուհին, որուն դէմքը կը ճառագայթէր, նոր բան կայ։

Մանկամարդ աղջկան առաջին շարժումն եղած էր ճամբել Էլիզապէթը. բայց սա բառերը «Առանձին թողէ՛ք զիս» շուրթերուն վրայ մարեցան։

—Ա՛հ, ըսաւ դառնալէր ժպիտով մը, ի՞նչ կայ։

Էլիզապէթ անմիջապէս պատմեց Քարլօսին վրայ բոլոր գիտցածները. իր տիրոջ, տ'Ակրէսա կոմսին տունը գործած գողութիւնը, սպանութեան փորձը, ոստիկանութեան անօգուտ խուզարկութիւնները զայն գտնելու համար, և վերջապէս, թէ ի՛նչ կերպով տեսած էր Էնբեռիսին տունէն անոր դուրս ելնելը, զայն ճանչնալն հակառակ Պրազլիեան սպայի համազգեստին և մինչեւ Պրէզիլ Օթէլն անոր ետեւէն երթալը, ուր յայտնի կ'երեւէր թէ կը բնակէր ոճրագործը։

Սիւզա ամենամեծ ուշադրութեամբ մըտիկ ըրած էր։ Այս պատմութիւն կը յիշեցնէր իր անօգուտ խոհանքը։ Ինքզինքն աւելի հանդարտ և ամփոփուած կը զգար։

—Էնբեռիսին ձեռքին տակ ատանկ թշուառականի մը ծառայութիւնը վտանգաւոր բան է, ըսաւ Էլիզապէթին. ի՛նչ ըլլայ ըլլայ մեզի դարձնելու է զայն։

—Ես ալ արդէն այդպէս մտածեցի, տիկին։

—Այդ տեսակ սրիկայ մը պէտք է որ ստակը սիրէ. բայց պիտի ուզէ՞ ինքզինքը ծախել։

—Խնդիրը գինին վրայ է, տիկին, և որովհետեւ դուք Էնբեռիսէն աւելի առատաձեռն էք...

—Ամեն պարագայի մէջ փորձելու է։ Բայց ինչպէս հոս բերելու է զայն։

—Գրելով իրեն։

—Շատ խոհեմութիւն չէ. նամակս կըրնայ սարսափեցնել զայն, և եթէ օթէլէն ելնէ, կը փախչի ձեռքերնուս. և յետոյ, դժուարութիւն մը կայ. ինչպէս որ զգեստ մը հագած է որ իրեն չի վերաբերիր, անանկ ալ կեղծ անուն մը առած ըլլալու է։

—Շիտակ է, ըսաւ Էլիզապէթ, ատիկա միտք չէի ըներ։ Ուրեմն ոստիկանութեան բռնել տանք զայն։

—Իմ արհեստս գողեր բռնել տալ չէ։ Մնաց որ կամովին հրաժարիլ է այն ծառայութիւններէն զորս անիկա կրնայ մատուցանել. ոչ ոստիկանութեան քոմիսէրի մը ոչ հարցաքննիչ դատաւորի մը պիտի ըսէ ան Էնբեռիսին գաղտնիքները։

Էլիզապէթ մտածեց։

—Տիկին, ըսաւ պահ մը վերջը, գաղափար մը ունիմ։

—Տեսնենք աղէ՞կ է։

—Ամենէն պարզ միջոցները երբեմն լաւագոյններն են։ Ձեր կողմէն նամակով մը, ուր պիտի ըսէք թէ իր կողմէ մատուցուելիք ծառայութիւն մը առատօրէն պիտի վարձատրուի, ես ինքս պիտի երթամ գըտնեմ Քարլօսը եւ... մնացածն ինծի թողուցէք. հոս պիտի գայ։

—Շատ աղէկ։ Եւ որովհետեւ վայրկեանները սուղ են, րոպէ մը չունինք կորսնցնելու, եթէ յաջողիս այս իրիկուն իսկ կուզեմ զայն տեսնել։ Դուրս չպիտի ելնեմ, և Պ. տը Ռօսթանն ալ ուշ պիտի գայ։

Թերթ մը թուղթ առաւ, քանի մը տող գրեց վրան և պահարանի մը մէջ սահեցուց զայն որուն վրայ հետեւեալ հասցէն գրեց.

Առ Պարոն Քարլօս

Էլիզապէթ դուրս ելաւ, կառք մը բռնեց և Պրէզիլ օթէլը գնաց։

Սպասաւոր մը, ճերմակ գոգնոցն իր առջեւ, սիկառ մը կը ծխէր գաւթին մէջ։ Էլիզապէթ անոր մօտեցաւ.

—Պարոն, ըսաւ, օտար սպայ մը ունիք հոս։ Զինքը տեսնել կուզէի, առեւտրական նամակ մը ունիմ իրեն յանձնելու։

—Շատ մը օտար սպայներ ունինք, ձեր ըսածին անունը ի՞նչ է։

—Տե՛ս, իր անունը մոռնալու անճարակութիւնն ունեցայ... բայց արդէն տեսած եմ զինքը. ճակտին վրայ երկար սպի մը ունի։

—Հասկցայ, սինիօր տօն Ռամօն ի Պերկասն է։

—Տօն Ռամօն ի Պերկաս, ճիշդ է. ի՛նչ անտանելի բան է աստանկ գէշ յիշողութիւն ունենալը... կը կարծէ՞ք որ իր սենեակն ըլլայ։

—Ժամ մը առաջ ետ դառնալը տեսայ. չեմ գիտեր թէ նորէն դուրս ելա՞ւ։ Նայեցէք մեծ սանդուխին մէջ, թիւ 23։

—Շնորհակալութիւն, պարոն, ըսաւ Էլիզապէթ խոնարհութիւն ընելով։

Եւ վեր ելաւ սանդուխէն։

Երբ 23 թիւ դրանն առջեւ գտնուեցաւ, սիրտը բաբախեց քիչ մը, բայց անոր սիրտը երկար ատենէ ի վեր փակուած էր ամեն յուզումներու. միտքէն չանցուց իր ձեռնարկին դժուարութիւններուն հանդէպ ընկրկիլ։

Երեք անգամ զարկաւ թեթեւապէս։

Դուռը գրեթէ իսկոյն բացուեցաւ, և Էլիզապէթ ինքզինքը գտաւ Քարլօսին դիմացը։ Սա ճանչցաւ զայն և բնազդաբար մինչեւ սենեակին խորը յետս ընկրկեցաւ։

Էլիզապէթ փութաց դուռը գոցել։

—Դուք ո՞վ էք, ի՞նչ կուզէք ինէ, հարցուց Քարլօս ինքզինքին գալով և կարծելով թէ տակաւին կրնայ իր Պրազլիեան սպայի դերը խաղալ։

—Ես ո՞վ եմ, դուք աղէկ գիտէք, պատասխանեց Էլիզապէթ։ Գալով ուզածիս, պատիւ պիտի ունենամ զայն ըսել սենոր տօն Ռամօն ի Պերկասի։ Գիտէ՞ք, շարունակեց ժպտելով, որ մեր ամենէն մեծ դերասաններէն աղէկ դէմքերնիդ փոխելու արհեստին տեղեակ էք։ Եթէ չըլլար այն բարեկամութիւնը զոր միշտ ունեցած եմ ձեզ համար, ապերախտ, երբեք չպիտի կրնայի ճանչնալ ձեզ, յանձին տօն Ռամօնի գեղեցիկ սպային, իմ աղնիւ բարեկամս Քարլօսը։

Սա վեր ցատքեց և ականջ դրաւ իբր թէ լսելու համար թէ ոստիկանք չէին փափսար նրբանցքին մէջ, դրանը ետին։

Էլիզապէթ գուշակեց այս բանը։

—Քարլօս բարեկամ, յարեց հեգնոտ ձայնով, մեծ ապուշ մըն էք. եթէ ձեզ մատնելու դիտաւորութիւն ունենայի, չէի գար ձեզի գտնել. պարզապէս իմաց կուտայի ձեր ուր տեղ գտնուիլը։

Այս խօսքեր բաւական բանաւոր էին. կատարելապէս ապահովցուցին Քարլօսը։

—Իրաւ է, մրմռաց։

Յետոյ, աւելի բարձրաձայն.

—Եթէ յաջողեր էք երեւան հանել զիս, եթէ այս պահուս հոս կը գտնուիք, յարեց, պատճառն այն է որ պէտք ունիք ինծի։

—Կեցցե՛ս, խելուընիդ գլուխնիդ եկաւ։

—Տեսնենք ի՞նչ կայ, ի՞նչ կուզէք, խօսեցէ՛ք։

—Մեր միջեւ, պատասխանեց Էլիզապէթ, նրբութիւններ բանեցնելը ապուշութիւն է, ուղղակի նպատակին կ'երթամ։ Նախ սա նամակը կարդացէք։

—Է՛յ ուրեմն, ըսաւ զայն կարդալէ ետք, ծառայութեան մը, վարձքի մը վըրայ կը խօսուի ինծի... բայց բնաւ չըսուիր թէ ի՛նչ տեսակ բան է ինէ խնդրուած ծառայութիւնը։

—Պիտի ըսուի. արդէն ձեզ համար էն կարեւոր բանն է շնորհքով գումար մը շահիլը։

—Գործը գիտէ։ Ո՞վ է այդ տիկին տը Հօթֆօրը որ ինծ կը գրէ։ Չեմ ճանչնար։

—Տիկին տը Հօթֆօրն իմ տիրուհիս է։ Քիչ ատենէն կը ճանչնաք, քանի որ իրեն մօտ պիտի տանիմ ձեզ։

—Հէ՞, ըրաւ Քարլօս կասկածով։ Եւ եթէ մերժե՞մ։

Էլիզապէթ սկսաւ խնդալ։

—Ա՛լ չպիտի ճանչնայի առջի Քարլօսը, պատասխանեց։ Եւ յետոյ, կրկին յիմարութիւն մը գործած կ'ըլլայիք. կամովին հրաժարած կ'ըլլայիք պատուական գործէ մը։ Միւս կողմէ, իրաւունք կուտայիք տիկին տը Հօթֆօրին, գիտակ ձեր Շանզէլիզէի արկածին, որ ձեր ներկայութիւնն ի Փարիզ իմաց տայ ոստիկանութեան։

(Շարունակելի)

ընդունած 20,000էն աւելին ետեւ,) ետ պիտի տայ Բանամայի հաշուեյարդարին․ իսկ եթէ դատարանք յայտարարէ թէ այն խմբակ իրօք գոյութիւն ունեցած էր, ինք դարձեալ հրապարակաւ կը խոստանայ նոյն գումարը բարեգործական գործի մը յատկացնել։

Դատարանն որոշեց թէ անպարտ արձակեալք բարա մը պարտաւոր չեն ետ տալ Ընկերութեան․ զի անոնցմէ միոյն բարա առած ըլլալը չհաստատեցաւ, և միւսներուն համար ալ չհաստատեցաւ թէ գիտէին Բանամայական դրամ ըլլալն։ Քանի որ միամտօրէն և ուղիղ կերպիւ ընդունած են այս դրամ, ետ տալու պէտք չէ հարկադրուին։ Բայց հաւանական է որ՝ հետեւելով Պ․ Ալպէռ Կրէվիի օրինակին՝ անոնք ալ «այս բարայէն խէր չկայ» ըսելով, մէկիկ մէկիկ ետ տան, կամ բարեգործական գործի մը յատկացնեն։

ԲԱՌՆՕ ԴԻՐԴԱՍՏԱՆԸ․ — Երէկ ծանուցինք Պերլինի Թակպլաթ լրագրին Փարիզի թղթակցին արտաքսումը Ֆրանսայէն։ Այս թղթակիցն էր որ իւր թերթին մէջ հրատարակած էր թէ Բանամայի չէքառուներէն մին, որոյ անունը Պ․ Անտրիէօ չի յայտներ, Պ․ Բառնոյի որդին Պ․ Էրնէստ Բառնօ է։ Այս երիտասարդ անմիջապէս հետեւեալ հերքումը ղրկեց փարիզեան թերթին որ արտատպած էր այս ամբաստանութիւն․ — «Գերման լրագրէ մ'ընդօրինակեր էք անարգ զրպարտութիւն մը ինձ դէմ։ Իբր թէ 1888 ին Բանամայի Ընկերութենէն չէք մը առեր եմ։ Կը խնդրեմ ուրեմն որ իմ բացարձակ և կտրուկ հերքումս ալ արձանագրէք ձեր թերթով։ 1888 ին ես 21 տարու էի, աշակերտ Հանքաց Վարժարանին։ Բայց նա որ Բառնոյի անունը կը կրէ, ո՛չ մէկ տարիքի մէջ չպղտորեր իւր ձեռքերը։» Կը յիշուի թէ Պ․ Բառնոյի հօր՝ Իբոլիտ Բառնոյի համար ալ նմանօրինակ զրոյց մը զրուեցաւ, բայց ամեն ոք գիտէ թէ ծերունին Բառնօ 1888 մարտ ամսուն մեռած է, մինչ Ռէյնաքեան չէքերը բաշխուած են 1888 յուլիս ամսուն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՆ անցեալ հինգշաբթի Ռընանի յաջորդ ընտրեց զՊ․ Շալմէլ Լաքուռ, անուանի ատենաբանն, որ հակառընանեան է, և իւր ընդունելութեան ճառով պիտի քննադատէ Ռընանի կարգ մը վարդապետութիւնները։ Պ․ Լաքուռ 17 քուէ ստացաւ, մինչ 13 քուէ ստացաւ Ռընանեան Պ․ Կասթոն Փարի։ Իսկ Զոլա որ մշտնջենական ընտրելին է, առաջին անգամուն ութ քուէ ստանալէն ետեւ, վերջին անգամուն մէկ քուէով շատանալ հարկադրեցաւ։ Ապա Ժոն Լըմուանի յաջորդին ընտրութեան ձեռնարկելով, Պ․ Պռիւնդիէռ երեւելի գրագէտը, դասախօսն և հրապարակագիրը 15 քուէ միայն ստացաւ, մինչ 17 քուէ պէտք էր ընտրուելու համար։ Զոլա այս անգամ ալ երկու քուէ միայն ստացաւ։ Այս երկրորդ ընտրութիւն ուրիշ օրուան միայ հետաձգուեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ․ Պատրիարքարանի պաշտօնեայք երէկ խմբովին Ամեն․ Ս․ Պատրիարք Հօր ներկայացան և Ն․ Ամենապատուութեան շնորհեալ Իմթիյազի ոսկի և արծաթ չքանշաններուն համար իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։

Ս․ Պատրիարք Հայրն յոտին կանգնելով բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց Վեհ․ Սուլթանին։ Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը ձայնակցեցաւ այս բարեմաղթութեանց։

* * *

Եկեղեցական ու աշխարհական ազգայինք ևս երէկ Պատրիարքարան երթալով, շնորհաւորական այցելութիւն տուին Ամեն․ Ս․ Պատրիարք Հօր։

Քաղաքական Ժողովն և Ուսումնական ու Տնտեսական Խորհուրդները վաղը ի նիստ պիտի գումարին Գալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

Օր․ Եւփիմէ Օտեան տեսչուհի կարգուեցաւ Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութեան Գում Գաբուի վարժարանին։

Երուսաղէմայ միաբան Արժ․ Գէորգ Մ․ վարդապետ Երէցեան, որ Երուսաղէմայ Պատրիարքութեան Կ․ Պոլսոյ փոխանորդութեան օգնական կարգուած է, մայրաքաղաքս ժամանեց։

Ծաղիկի մարտ 7ի թիւոյն մէջ կը կարդանք հետեւեալները․

Թիֆլիսի Դվորցովայեա փողոցով անցնողների ուշադրութիւնը գրաւում է Գուլասպեանների խանութում դրած մի մեծադիր նկար, որ ներկայացնում է «Բոսֆորի տեսարանը»։ Այս նկարը մի պօլսեցի ազգակից Պ․ Ենովք Նազարեանի վրձնի արդիւնքն է։ Պ․ Նազարեանը բաւական շնորհով նկարիչ է, ունի մի քանի պատկերներ, որոնց թւում Ազամեանի յաջողուած պատկերը։ Իբրեւ սկսնակ, երիտասարդ նկարիչը ցոյց է տալիս ձիրք, և եթէ իւր ճիւղի մէջ բարեխղճաբար աշխատի, կարող է յառաջադիմել։

—Յայտնի է որ թէ Թիֆլիսի Հայուհեաց ու ընդհանուր Կովկասեան և թէ Բագուի մարդասիրական ընկերութիւնները իրենց նախահաշւի մէջ առանձին գումարներ են յատկացրել օգնելու մեր ծխական դպրոցների ուսուցիչներին վկայական ձեռք բերելու։ Սակայն ահա արդէն ուսումնական տարին վերջանալու վրայ է և դեռ հրապարակօրէն ոչ մի բան յայտնի չէ թէ ինչ կերպ են տրամադրելու ընկերութիւնները այդ դրամները և ինչպիսի կազմակերպութիւն են տալու գործին։ Ցանկալի է որ առաջ իմանալ այդ բոլորը։

—Թիֆլիսի Ալէքսանդրեան ուսուցչական ինստիտուտում՝ ինստիտուտի տեսչի ղեկավարութեան ներքոյ բացած են երեկոյեան դասընթացքներ այն հայ ուսուցիչների և ուսուցչուհիների համար, որոնք կամենում են ծխական դպրոցներում ծառայելու վկայականը ձեռք բերել։ Արդէն 14 հոգի այցելում են այդ դասընթացքը․ դոցանից երկուսը ուսուցչուհի են։ Պարապմունքները տեւում են ժամի 6 մինչեւ 9ը։ Դասատու են նշանակած ինստիտուտի ուսուցիչներից երկուսը, հրաւիրելու է և մէկ երրորդը։

—Ղզլարի ուսուցիչները և սիրողները, մասնակցութեամբ Պ․ Յ․ Կարանեանի, ամսոյս 5-ին տուին երկրորդ ներկայացումը․ խաղացին մի ողբերգութիւն և մի վոդվիլ։ Ողբերգութիւնը մեծ յաջողութիւն ունեցաւ, բոլոր սիրողները իրանց դերերումն էին, որի համար և հասարակութիւնը վարձատրում էր նոյա անընդհատ ծափահարութիւններով․ Թատրոնը միանգամայն լիքն էր, մինչեւ անգամ տեղերի գները աւելի թանգացրած էին, բայց դարձեալ բոլոր տեղերը բռնուած էին։ Պէտք է ասել, Ղզլարի հասարակութիւնը զարմանալի կերպով սէր ունի դէպի թատրոնը․ ինչ և որքան ուզում էք խաղացէք, դարձեալ դահլիճը լիքն է ժողովրդով, բայց մի բանն անյարմար է որ թատրոնը փոքր է․ այժմ խօսւում է զանազան շրջաններում թատրոնական նոր շէնք շինելու մասին․ և ոչ մի դժուարութիւն չկայ այդ բանը գլուխ բերելու․ բաւական է Ղզլարի վաճառականները կամենան և ամեն բան կարող է յաջողել։

—Մի քանի շրջանների մէջ արդէն միտք է ծագել Թիֆլիսում կանոնաւոր մանկական խաղեր սարքելու։ Դրա մասին դասախօսութիւններ եղան տեղիս Ռուսաց Վարժուհեաց ընկերութեան մէջ, որ որոնում է արդէն մի բաց տեղ, մի հրապարակ այդ խաղերի համար։ Մանկական խաղերի նպատակայարմար կերպով կազմակերպելը այժմ ամեն տեղ ամենապատշաճ միջոց է համարւում աճող սերնդի ֆիզիկական զարգացման համար։ Մեր դպրոցներում այդ կէտը չքաւանալ զանց է առնւում։

—Շուշիեցի յայտնի վաճառական Պ․ Թադէոս Թամիրեանը նւիրել է 50 հազար ռուբլի, որպէսզի Շուշի մաքուր ջուր բերւի մօտաւոր աղբիւրներից։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Վ․ Դ․ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ
ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ
ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ
ԾՆՈՂՔ ԵՒ ԶԱՒԱԿՈՒՆՔ
Կեդրոնատեղին է Վ․ Դ․ Զարդարեան գրատուն եւ Թղթավաճառանոցն Կ․ Պոլիս Սուլթան-Համամ փողոց թիւ 12։ Կը գտնուի նաեւ ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին 50 փարայ։ 475 6—9

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ․ — Սանիէ Միւթէսարրըֆի աստիճան տրուեցաւ Սէրէզի ու [illegible] լրագիրներու արտօնատէր Նիքօլաիտի էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Բաղչէի նահանգին Մէքթուպճը Իլիաս Սամի էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Կ'ինճ գաւառին թղթակցութեանց տնօրէն Մուսթաֆա Սաֆվէթ էֆէնտիի։

Տիարպէքիրի նահանգին կեդրոնական Նայիպ անուանեցաւ Խամտի Բամիզ էֆէնտի, նախորդ Նայիպ Պէրութի։

Քարբերդի կեդրոնական Նայիպ անուանեցաւ Հիլմի էֆէնտի, նախորդ Նայիպ Տիարպէքիրի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Վճռաբեկ ատենի անդամներէն Հիւսէյին Բիւշտի էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ որբերու ստացուածոց վարչական ժողովոյ անդամ Ապտիւլահմէտ Խալէթ էֆէնտիի, Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին կեդրոնական Նայիպ Խայրէտտին էֆէնտիի և Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի Հուգուգի ճիւղին անդամներէն Ապտուլլահ Շահին էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Գօնեայի նահանգին Խարբէի ժողովոյ անդամներէն Հաֆըզ Ահմէտ Ֆէվզի էֆէնտիի և Եզինէ գաւառակին գայմագամ Բաղըր պէյի։

Ի ԿԱՅՍ․ ՊԱԼԱՏ․ — Բարձր․ Սպարապետն և Ներքին գործոց Վսեմ․ Նախարարն երէկ կայս․ պալատ երթալով ստացան Վեհ․ Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ․ ԴՈՒՌՆ․ — Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Վսեմ․ Թէվֆիգ փաշա, Անատոլու հանքաց ու երկրագործութեան նախարար Սելիմ Մէլհամէ էֆէնտի և Ռէժիի տնօրէն Պ․ Ֆօրնի երէկ Բ․ Դուռն երթալով տեսակցեցան Բարձր․ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Իտալական ու ռումանական դեսպանք երէկ Բ․ Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ․ Նախարարին հետ։

ՆԱԹԱԼԻ Թագուհին երէկ առաւօտ Պոլսոյ կողմն անցաւ և Մեծ Շուկային մէջ պտոյտ մ'ընելով այլ և այլ գնումներ ըրաւ։ Նաթալի Թագուհին միջօրէին սերպիական դեսպանատունը դնաց և ներկայ գտնուեցաւ դեսպանին կողմէ տրուած սեղանին։

Թագուհին յետոյ Թախիմէ իջաւ և անտի յատուկ շոգենաւակով պտոյտ մը կատարեց Վոսփորի վրայ։

Ն․ Վեհափառութիւն երէկ գիշեր Մեծ-Եպարքոս Բարձր․ Ճէվատ փաշայի ապարանքը դնաց ի Նշան Թաշ և տեսակցեցաւ Ն․ Բարձրութեան հետ։ Նաթալի Թագուհին թէյով պատուասիրուելէ յետոյ Բերա վերադարձաւ։

—Ռուսական դեսպան Պ․ Նէլիտոֆ երէկ Օթէլ տը Պիզանս երթալով այցելութիւն տուաւ Նաթալի Թագուհւոյն։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկելանոցէն մինչեւ Քեադըրխանէ ճամբայ մը շինելու համար Պ․ Ռընէ Պօտուի մենաշնորհ խնդրած էր։ Արդ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը ծանուցանելով Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան թէ Վեհ․ Սուլթանն ընդունելի դատած է Պ․ Ռընէ Պօտուի աղերսագիրն, հրամայած է հարկ եղածն ի գործ դնել։ Այդ խնդիր յանձնուած է խճուղեաց և կամուրջներու վարչութեան, որ աղերսարկուին փոխանորդն հրաւիրելով ձեռնարկած է հարկ եղած խորհրդակցութեանց։

ՊԱՂՏԱՏԻ նախկին կուսակալ Թագէտտին փաշա, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։ Վեհ․ Սուլթանն իմանալով, հրամայեց՝ Թագէտտին փաշայի ապարանքը ղրկել կայս․ պալատան բժիշկներէն Իսմէթ փաշան, Տօքթ․ Միւլիքն և այլ բժիշկներ՝ հարկ եղած դարմանները ընելու համար։ Ն. Վեհափառութիւն իւր կայս․ բարեները հաղորդել տուաւ Թագէտտին փաշայի։

ՆԱՒԱՀԱՆԳՍՏԻ վերատեսուչ Տէլավէր փաշա, որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով նախընթաց օր կայս․ պալատ դնաց և արժանացաւ կայս․ մեծարանաց։

ԵԱԼՈՎԱՅԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ․—Կայս. անձնական Գանձուն նախարարութեան կողմէ կարգեալ յանձնաժողովն, որ պաշտօն ունի տեղւոյն վրայ ուսումնասիրել Եալովայի ջերմուկներու մասին Պ․ Պրանձայի կողմէ մատուցեալ ծրագիրն, այսօր ճամբայ կ'ելլէ մայրաքաղաքէս։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ․ — Կայս․ կառավարութիւնն որոշած է մէկ միլիոն ոսկւոյ փոխառութիւն մը ընել Օսմ․ Պանքային որուն հետ բանակցութեան սկսած է այս նպատակաւ։ [illegible] կը հաղորդէ թէ մինչեւ որ այդ փոխառութեան պայմանագիրը կնքուի, ելմտական նախարարութիւնը բանակցութեան մտած է Պանքային հետ, առժամեայ կանխավճար մը ստանալու համար։

ՉԻԳԱԿՕՅԻ ցուցահանդէսին յանձնախումբը վերջացուց իր աշխատութիւնները․ Օսմանեան ապրանքներու վերջին մասը, որ կը պարունակուէր քսանըհինգ սնտուկներու մէջ, բեռցուեցաւ Քիւնարտ ընկերութեան շոգենաւը, Չիքակօ ղրկուելու համար։ Ղրկուած նիւթերուն մէջ կը գտնուին լուսանկարի ալպոմներ, իւղանկ պատկերներ, ափսէներ և հին ոճով սուրճի սկահակներ։ Յանձնաժողովը մինչեւ ցարդ Ամերիկա ղրկած է 155 սնտուկ զանազան տեսակ նմոյշներ Թուրքիոյ արտադրութեանց։

ԱՐԿԱԾ․— Նախընթաց գիշեր Պէյքօզի առջեւ մակոյկ մը շրջեցաւ, յորում կը գտնուէին հինգ յոյն նաւաստիներ, և որք իրենց առագաստանաւերը կերթային։ Նաւաստիները խեղդուելու վտանգին մէջ էին, երբ չորս կողմէ անմիջական օգնութիւնք հասնելով ազատուեցան։

ԵՆԻԳԱՊՈՒԻ մէջ գործուած ոճրին համար ձերբակալեալ անձանց հարցաքննութիւնք սկսած են և խնդիրն ի մօտոյ պիտի յանձնուի Եղեռնադատ ատենին։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ․—Ատանայի Պուլանըգ գաւառակին մէջ անցեալները երկրաշարժի սաստիկ ցնցմունք զգացուեր են, սակայն ո և է վնաս չէ պատահեր։

ԱՆՏԻՈՔԻ մէջ 48 ժամ անընդհատ անձրեւ տեղալով քաղաքին մէջէն անցնող գետակն յորդեր է և եզերքը գտնուած մէկ քանի տուներ վնասուեր են․

ՊՐՈՒՍԱՅԻ մէջ այս կիրակի օր վերստին ձիւն տեղալ սկսեր է։ Գետինը մէկ կանգուն մօտ ձիւնով ծածկուեր է և այժմ սաստիկ ցուրտ կ'ընէ։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ․—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է հինգ հարիւր ղրուշի ամսաթոշակ մը յատկացնել Բրիշթինացի Հանքօ հանըմի, որ ինչպէս երէկ ծանուցինք, իւր եղբօրը տեղ երեք տարի զինուորութիւն ըրած էր։

ԿՈՅՐԵՐՈՒ և խուլ-համրերու վարժարանը փոխադրուած է ի Գատըքէա՝ բարձրագոյն նախակրթարանի յատուկ շէնքին մէջ։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ Իչիլ գաւառի Մօթ գաւառակին մէջ գետակն յորդելով ուղեւոր մը իւր էշով խեղդուեր է։ Նոյնպէս տուն մը փլչելով ութ տարեկան աղջիկ մը փլատակաց ներքեւ մնացեր ու մեռեր է։

ՄԿՆԱՍՊԱՆԸ․— Կէտիկ-Փաշայի մէջ նպարավաճառի մը աշկերտը Յակոբ ի մօտոյ պիտի դատուի Պոլսոյ Պատժական Ատենին առջեւ։

Յանցա՞նքը ինչ է։

Ինչպէս յայտնի է, նպարավաճառի մը խանութին ամենէն մեծ հրապոյրն ունի այն պզտիկ սեւուկիկ անասնիկներուն համար որոնք իրենց կեանքը կանցունեն շարունակ կրծելով, քանդելով։ Կ'երեւայ թէ Յակոբին խանութին մէջ մուկերը շատ համեստութիւն և ժուժկալութիւն չէին ցուցներ․ նպարներուն էն համեղ ու համովը կ'ընտրէին՝ իրենց կլորիկ փորը պարարելու համար։ Յակոբ, որուն պաշտօն յանձնած էր վարպետն՝ այս անախորժ յաճախորդները վռնտել, ականատ կը լարէ, կը բռնէ անոնցմէ քանի մը հատ, զորս կ'անշնչացունէ։ Բայց պակասածներուն տեղ անմիջապէս նորեր կուգան աւելի անօթի, աւելի որկրամոլ։ Յակոբ կը զայրանայ․ ի՞նչ ընէ այդ չարաճճի անասնիկներն անհետ ընելու համար։ Նորէն կը լարէ իր ականա՛ և ուրախութեամբ կը տեսնէ խոշոր մուկ մը բռնուիլը, որուն գիրուկ և աչխոյժ կերպարանքն իր զայրոյթը կը գրգռէ։ Չուզեր սովորական մահով անհետ ընել զայն, վրէժ առնելու պապակ ունէր․ կը լեցունէ կազը մուկին վրայ, կրակ կուտայ դիւրավառ հեղուկին, փողոց կը նետէ մուկը որ կը սկսի պարել ցաւատանջ ծեքծեքումներով ու գալարումներով և վերջապէս գետին կը թաւալի անշունչ։ Հիմակ գիտնալ կ'ուզուի թէ Յակոբ հրդե՞հ պատճառելու թէ մուկն սպաննելու համար ըրած էր այդ բանը։

ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ․—Զէնքնաս իշխանութիւնը գրած է ամեն կողմ թէ առանց արտօնագրի զէնք կրողներէ, Պատժական Օրինաց տրամադրութեան համաձայն, հինգ ղրուշէն մինչեւ քսան և հինգ ղրուշի դրամական տուգանք մը պիտի առնուի։

ՊԷՐՈՒԹԻ մէջ նախնական վարժարանաց ուսուցիչներ պատրաստելու համար վարժապետանոց մը հաստատուած է։

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ Տրիպոլսոյ մէջ Թարապլուս անուն լրագիր մը սկսած է հրատարակուիլ։

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ ապահովագրական ընկերութիւնք յունուար 1էն (Ն․ Տ․) ցայսօր 2200 ոսկւոյ վնաս մը հատուցած են։ Այդ գումար անցեալ տարի 14320 ոսկի էր եւ նախորդ տարին ալ 5064 ոսկի։

ԼԱԹԱՔԻՈՅ գաւառին մէջ կատարուած մարդահամարէ մը հաստատուած է թէ նոյն գաւառին բնակչաց թիւը 110,000է աւելի է։

ՊԱՂՏԱՏԻ նահանգին ոստիկան-զինուորաց գնդապետ Թէվֆիգ պէյ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ մարտ 14 թուականաւ կը հեռագրեն թէ լեռան մը վրայէն տասն հազար օխա ծանրութեամբ քար մը գլորելով տան մը վրայ ինկեր է։ Տունը փլչելով, 7 տարեկան ու 3 տարեկան երկու տղաքներ ճմլուեր են և ուրիշ տղայ մ'ալ վիրաւորուեր է։

ՔՐՈՒՊԻ զինագործարանին ներկայացուցիչ Պ․ Մենեհաուզէն երէկ իրիկուն Եւրոպա ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

ԹԱՏՐՈՆ ՎԼՈՒՏԻ

Այս գիշեր՝

ՌԻԿՕԼԷԹՕ (RIGOLETTO)

Օբէռա չորս արարուածով, երաժշտութիւն Վէռտիի։

Պ. Տէրէմս պիտի կատարէ Մանդոնի դուքսին դերն որուն երգեցողութեան մէջ մեծ համբաւ շահած է ի Բարիզ։ Օր․ Վիօլէ Ժիլտա, տիկին Պէնաթի՝ Մատլէն և Պ․ Կառօլ՝ Ռիկօլէթօ։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆԻ
[illegible]
Կը կատարէ այլոց հաշուոյն, գնում եւ վաճառում ամեն տեսակ ''ապրանքի,,։
Գաւառները կը ղրկէ ''դասատուներ,, եւ ''վարժուհիներ,, հոգ տանելով որ անոնց կարողութիւնն համապատասխանէ առաջարկեալ պայմանաց։
Կը ստանձնէ ''բաժանորդագրութիւն,, լրագրաց եւ հանդիսից, հրատարակեալ ի Պոլիս եւ Եւրոպա․—''Հրատարակութիւն,, ազդերու, ծանուցումներու եւլն․ ամէն լեզուէ լրագրաց մէջ․ —''Ջնջագրութիւն,, գրքերու, Նամականիի, շրջաբերականի, այցեթուղթի եւլն․—''Խորհրդակցութիւն եւ կարգադրութիւն,, կրթական, դպրոցական եւ անհատական գործերու։
Կը հայթայթէ Փարիզի գնով ամեն տեսակ ''գաղղ․ գրքեր», «դպրոցի պիտոյք, բարտէզ, ատլաս», բնագիտական՝ բնապատմական եւ բժշկական եւ այլ ճիւղերու վերաբերեալ «գործիք, պատկերք, տպիչ տախտակ» եւ այլն։
Գաւառական յանձնարարութիւնք կը կատարուին ճշդիւ եւ արագ, բայց արժէքը ''կանխիկ,, ղրկելու է։
Գրասենեակ Գազասքէր խան թիւ 22, Պահճէ Գաբու, Պոլիս։ 464 7—10

ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ
1․ Գործնական Ընթացք Շարադրութեան.
2․ Բանալի Շարադրութեան.
3․ Փնջակ Պատկերազարդ․
4․ Փունջ Հաւաքածոյ (դասաւանդման մեթոտի բացատրութեամբ)․ Բ․ տպագրութիւն․
5․ Տարրական Քերականութիւն Բ․ տպագր․
6․ Գ․ Մաս Վարժութիւն Մանկանց.
7․ Բ․ ,, ,, ,, (ի պէտս տաճկախօս Հայոց), Բ․ տպագրութիւն.
8․ Ա․ Մաս Վարժութիւն Մանկանց (նոյնպէս), ՉՈՐՐՈՐԴ տպագրութիւն։
Կեդրոնատեղի, Գազասքէր խան, թիւ 22 ուր կը գտնուին նաեւ Թաճաթեան ''գեղագրութիւն,, Տօքթ․ Փաշաեանի ''Փունջ Գիտական,, եւ այլ ամեն տեսակ գրքեր, դպրոցական պիտոյք եւ այլն։
Յանձնարարութիւնք կը կատարուին ճշդիւ եւ արագ։ Հասցէ․ ՊՈԼԻՍ, ԳԱԶԱՍՔԷՐ ԽԱՆ, ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ։ 463 7—10

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 27 Մարտ․— Պ․ Շալմէլ-Լաքուռ, չափաւոր հանրապետական, երբեմն արտաքին գործոց նախարար, որ անցեալ հինգշաբթի Ակադեմիոյ անդամ ընտրուած էր, այսօր ալ Ծերակոյտի ատենապետ ընտրեցաւ 172 քուէով, Ժիւլ Ֆէռիի տեղ։ Չափաւոր Հանրապետականք շատ գոհ են։

—Ֆրանսական Սուտանէ առնուած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քոմպ գնդապետի արշաւախումբը նուաճած է Սամորի հրոսակներն որք ամրացած էին։ Սամորիներու իշխանը մինակ մնալով փախաւ։ Ֆրանսացիք շատ աւար առին։ Պ․ Մէզրի արշաւախումբն ալ Նիկէրի բերանն հասած է՝ դաշնագիրը կնքելէ ետեւ բնիկ իշխաններու հետ։

—Ի Փարիզ պաշտօն վարող օտար թղթակիցք գումարում մ'ընելով, իրենց ջերմ համակրանքն յայտնեցին առ Ֆրանսա և առ Պ․ Քառնօ։

ԼԻՍԲՈՆ․—Ռիօ-տէ-Ժանէյրոյէ (Պրազիլիա) կը հեռագրուի թէ կեդրոնական կառավարութեան զօրքերն յաղթած են Ռիօ-Կրանտէի ապստամբներուն ի Պրաճէ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 15 Մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 ¹/₄
3 » Փարիզի		22 85

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՆՏՈՒՔՍԻ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ․ Սէրի)		24 11¹/₂
Բերայի մէջ		— —
Առաւօտուն բացուեցաւ		24 14¹/₂
Կէս օրին		24 16¹/₂
Թամամլամը Օսմանիէէ երէկ երեկոյ		— —
» ժամ 3ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառ. Միւն	Սէրի	55 75
»	»	33 50
»	»	24 31

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ

Ասսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 20
Քրէտի Ժէնէրալ	»	8
Պանք տը Փօնս.	»	4 28
Սօս. Համիտ է վալէօր	»	4 32
Ռէժի	Օսմ. Ոսկի Դ.Կ.	16 27
Թրամուէյ	»	570
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ․	»	500
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	93 ¹/₄
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		66

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 20
Անգլիական ոսկի	»	110 02
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 20
Իմբէրիալ	»	90 20
Քրիմիզ	»	54 15
Բուլղ․ Թղթադրամ	»	8 64
Մեծ. արծաթ (տարր.)	»	107 38
Մանր արծաթ	»	102 30
Մէճիտիէ	»	96
Թափփիլէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 27 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		97 17
» » 4 ¹/₂ %		106 15
Օսմանեան փոնսօլիտէ Սէրի Դ.		22 05
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ		477 50
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)		433 75
Օսմանեան Երկաթուղի		93 12
» Ռէժի բաժնեթուղթ		375 95
Պանք Օթոման		593 43
Քրէտի Լիոնէ	Գ.Կ.	762 05
Իտալական Ռանթ 5 %		93 05
Եգիպտական միացեալ		509 68
Չէք Լոնտրայի վրայ		25 145
Օսմանիէ (Օսմանեան փոնսօլիտէ)		378 75

ԼՈՆՏՈՆ, 27

Անգլ. Քօնսօլիտէ		98 12
Օսմ. » Սէրի Դ.		21 81
» » » Ա.		56
» » » Բ.		35
» » » Գ.		22 75
Օսմ. փոխառութիւն 1871		101
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)		98
Պանք Օթոման		13 68
Այտընի երկաթուղի		16 75
Խասապայի երկաթուղի		15
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)		101 12
» առանձ. բրիվիլէժիէ (1890)		— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօդշիլտ)		104 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ		25 336

ՊԵՐԼԻՆ, 27

Օսմանեան Երկաթուղի		92 70
Օսմ. Ռէժի	Գ.Կ.	192 20
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		20 335
» Փարիզի		80 95

ՎԻԷՆՆԱ, 27

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		121 55
» Փարիզի		48 25
Օսմանեան Ռէժի բաժնեթուղթ		181 50
» Երկաթուղի		49 90

ԲԱՐԻԶ ԲԻԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ԲԱՐԻԶ, 28 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		97 13
Եգիպտական միացեալ		— —
Օսմ. փոնսօլիտէ Սէրի Դ.		22 10
Օսմ. Երկաթուղի		— —
Օսմ. Ռէժի		— —
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ		— —
Բրիօրիթէ Թիւրք		— —
Պանք Օթոման		594 06
Օսմանիէ		— —

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ
Իւսկիւտար Սէլամիէ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մօտ Գօռան փողոց նպարավաճառ Աւետիսի խանութին կից 19 թիւ տունը վարձու է, կը պարունակէ 8 մեծ եւ լուսաւոր սենեակներ․ ընդարձակ պարտէզ մը, հոր, ջրամբար եւ մեծ ջրհան մը։
Դիմել Կ. Պոլիս Զարփմաքճըլար Եօզուշը թիւ 30 Պալենց գրատունը։ 513 1—5

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ռումէլիի երկաթուղւոյ պարտատոմսից 139րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ 20 մարտ—1 ապրիլ, արքունի Փօզերանոցին մէջ, աջակցութեամբ Օսմ. կայս․ Պանքային։

ԵԴԵՍԻԱ
1892ին

Այսօր կը ձեռնարկենք գրել հակիրճ համառօտութիւն մը այդ տարեշրջանի մասին, որ գնաց կառչիլ իւր նախընթացներու մեծ ղանգուածին։

Տարւոյն ամենէն նշանակելի դէպքը —մեր շրջանակի մէջ— նկատելու ենք բնականաբար եօթնամեայ աշխատութիւններէ յետոյ ի պէտս անջրդի թաղերու գնուած ջուրին Հայոց ծախուք վերջապէս քաղաք ներմուծուիլը, որ նախախնամական պարգեւի մը պէս ողջունեցաւ մանաւանդ աղքատ բնակչաց կողմէ, որք եթէ քանի մը տարիէ ի վեր շատ վճարելու հարկադրուած են հացի համար, գէթ սկսան անհոգ խմել ձրի ջուրը։

Երախտագիտութեամբ փութանք յիշել մեր ժողովրդասէր Վեհապետ Օգոստ. Սուլթանին բարձրագոյն հրամանը, որով հաճեցաւ արտօնել Օսմանիէ պատուանշանաւ և կայս. Թուղրայի զետեղումով նուիրագործել հոյակապ կամուրջը, որ վրայէն կ'անցնի այդ ջրուղին և կը ծառայէ հասարակաց երթեւեկութեան։

Այս կարեւոր ձեռնարկութեան յիշատակարանի կոթողն՝ հիմնեալ Ս. Աստուածածնի դաւիթը, կը պարունակէ հետեւեալ — աշխարհաբարեան — արձանագիրը, զոր նոյնութեամբ յառաջ կը բերենք, իւր շահեկան մանրամասնութեանց պատճառաւ։

«Աստուծոյ օգնականութեամբ՝ անջրդի [illegible] համար, Եդեսիոյ Հայոց [illegible] 8,500 [illegible] Ս. Աստուածածնի [illegible]»

1892 Օգոստոս 1.—Թիւ Հայոց ՌՅԽԱ. 4384։

Յիշենք անցողակի՝ թէ տեղւոյս Գեր. Առաջնորդն այն յիշատակագրին մէջ «յաւուրս առաջնորդութեան իմ»ը գրելու խոպա ընդդիմացաւ։ Ն. Գերապատուութիւն՝ որոյ ջրի գործերուն մէջ կրած աշխատութիւնք անուրանալի են, թերեւս ներշնչուած լինի [illegible] աշխարհաբար աշխատասիրած ատեն, նորա պարունակած փիլիսոփայական համեստութենէն։

Պատմական խնդրոյ ակնարկողներուն հանդէպ՝ ինք նախընտրեց թղթեկոծողը, —Աշխարհի սփինքսներն, — յորում՝ իւր աշխատութեանց մասին Եդեսիայէ գրուածները կը կենան, եթէ անպատճառ յուշագրի մը պէտքը կար։

—Եթէ չափաւորութիւնը ամեն պարագայի տակ առաքինութիւն մեկնուէր, գոհութեամբ պիտի արձանագրէինք թէ 1892ին գծուեցաւ ազգ․ կրթական յարկի մը ծրագիրը, որ —իրագործուելով— կոչուած է իւր մթնոլորտին տակ մեր վայրավատին կրթական «կոփինեն»ն ու «կոփածոնները»՝ ի մի կազմելու կոչուած է բարեշրջելու մեր կրթական անկերպարան վիճակը, յորում—յիշենք օրինակի համար — այնչափ համարձակութիւն կը գտնեն բնութենէն կոչում չունեցող չփայտածներ, որք եկեղեցական ուխտը ձայներուն վրայ 9 կամ 10 երորդ մ'ալ կը յաւելուն։

Հարկաւ այսպիսի անպատեհութիւնք կրնան ըլլալ ամեն բան անուշ տեղը կցել անցնելու ուղղութեան մը հետեւանքն, որոյ վասն մեծապէս պատասխանատու կը նկատենք մեր ազգ․ պաշտօնական մարմինները, այժմ մանաւանդ, քանի որ տարիներու բեռը ծանրացած է մեր Գեր. Առաջնորդ Հօր վրայ։ Այս առթիւ մանրամասնութեանց կը մտնենք երբ հարկ լինի։

Կրթական գործէ հասկցողները բնաւ չեն կրնար 1892ի դպրոցական շինուածոյին ծրագրովը միայն գոհ լինել․ այլ անձկանօք կսպասեն այժմէն այն կանխահոգ նախապատրաստութեանց, որք այդ կրթական յարկին ոչ միայն շէնքին կառուցումը, այլ և ներքին մատակարարութիւնը երաշխաւորող միջոցներն ապահովեն։

Ի բաց թողլով վիճակները, միայն իւր կեդրոնին մէջ յեդեսիա՝ մօտ 3000 տուն հայ ընտանիք պարունակող այս թեմը՝ արդէն շատ ուշ մնացած է իւր մտաւոր սերնդի դաստիարակման գործին մէջ։

Անցեալն մէջ կրթասէր ընկերութեանց ոմանց մասնաւոր ինքնայօժար ջանքերը մէկ կողմ դնելով, դպրոցական բարենորոգման լուրջ և իրական փորձ մը մինչեւ ցարդ յեդեսիա երեւցած հրաշալիքներէն չէ։ Այո՛ կը յիշենք միայն փորձի պէս բան մը, այժմու Գեր. Առաջնորդի քաղաքս մտած տարին, որ ապարդիւն կասեցաւ, որովհետեւ նոյն ժամանակի վարիչները «պարապ տոպրակով ձի բռնելու» կամ դասատուները աժան վարձելու ընդունեալ փորձին հետեւեցան։

Քանի որ ճշմարտութիւնք թղթակցի մը համեստապահ լռութեամբը միայն գոյափոխութիւն չեն կրեր, հարկ է խոստովանիլ ուրեմն թէ հօս՝ նիւթականը թո՛ղ, բարոյական քաջալերութիւն իսկ՝ ըստ արժանւոյն չեն գըտեր գպրոցներու բազմաչխատ մշակներն, որք իրենց նախորդներուն պէս՝ իրենց անձնուիրութեամբը միայն բաց պահած են ցարդ ազգ. վարժարանաց դռները։

Եթէ ներկայ գերազանցապէս գրական ժամանակին մէջ հասկցողներ ունինք, թէ հասարակութեան մը պատուին ճշմարիտ պահպանութիւնը՝ կեցող թերութիւնները մերկապարանոց ընելով անոր դաստիարակութեան պատկանող խնդրոց հետամուտ լինելն է, թող ներեն, սովորաբար մեղմ ոգւով գրող թղթակցի մը ամենակենսական հարցի մը վերաբերեալ ներկայ դիտողութեանց, որք առանց խղճի բիբերը խցելու՝ չէին կրնար զանց առնուիլ այս տարեկան տեսութեան մէջ։

—Նախընթաց տարւոյն ձմրան հանգամանաց բերմամբ՝ աւելի եւս զգալի եղաւ Ազգային Աղքատախնամ Հոգաբարձութեան գոյութեան անհրաժեշտութիւնն, որ ըստ կարելւոյն ամոքեց բազմաթիւ կարօտելոց թշուառութիւնը։

Եթէ ոչ Եդեսիոյ վարժարանք՝ մխիթարական է որ գէթ Աղքատախնամներու մնացն մերթ ընդ մերթ ընդունեց կտակարարներու օժանդակութիւնը.—պարագայ մը, որ բացորոշ կը ցուցնէ թէ իւր մուրացիկներու անպակաս դասակարգն՝ իր դըլպըրցներէն աւելի մօտ է Եդեսացւոց սրտին։

—Մեր վիճակները՝ Սեւերեկ, Պիրեճիք—Եփրատ, Ճիպին, Էհնէջ, Հռոմկլայ, Նիզիպ, Կարմուճ, Սրուճ եւ Մսեպին, աննշան բացառութեամբ, չենք գիտեր կրթական ի՛նչ կացութեան մէջ անցուցին վերջին տարին։

Եւ ինչ որ գիտենք այդ տարուան երեւոյթներէն, ասոնք են միայն.—Հին և Նոր քահանայի, վարդապետի և վարժապետի վէճք, դանակոծութիւնք և կրօնական գայթակղութեանց զրոյցներ, և յետոյ Առաջ. փոխանորդին ներկայութեամբ հաշտութեան-համբոյրներ ի Սեւերեկ։

Գ. Կ. Ռ.

Եդեսիա
20 փետրվար 1893

Գաւառական լուրեր

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 9 մարտ

Տեղւոյս քահանայից դասը անցեալ շաբաթ զգալի կորուստ մ'ըրաւ։ Հինգշաբթի օր անոր երիցագոյն և կարեւորագոյն անդամներէն՝ Արժ. Տէր Յակոբ քահանայ Պալապանեան ի Տէր հանգեաւ, տասը օրի չափ միայն անկողնոյ ծառայելէ ետք ընչափողի բուռն բորբոքմամբ մը, որով կը տառապէր շատ տարիներէ ի վեր։ Ուրբաթ օր կատարուեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը իրեն կարգին վայել շքով։ Հանդիսին կը նախագահէր Գեր. Տ. Ներսէս Ծ. վարդապետ և ներկայ էր ազգայնոց խուռն բազմութիւն մը, զոր եթէ մէկ կողմէն Հայ Եկեղեցւոյ ամենէն հանդիսաւոր արարողութիւններէն մին տեսնելու հետաքրքրութիւնը համախմբած էր եկեղեցւոյ բազմամեայ պաշտօնէին, հանրային մարդուն դագաղի շուրջը, միւս կողմէն ալ վերջին յարգանք մը, պարտք մը հատուցանելու զգացումը։

Արժ. Տէր Յակոբ քահանայ Պալապանեան թէեւ շուրջ եօթանասուն տարեկան էր, այլ մինչեւ յետին շունչ պահած էր այն եռանդն, աշխոյժն ու կորովը զոր գրեթէ քառասնամեայ պաշտօնավարութեան միջոցին ցոյց տուած էր միշտ։ Ինք թէեւ Ռոտոսթօ ծնած, այլ պատանեկութիւնը Պոլիս անցուցած և հոն ուսում առած ըլլալով՝ Պոլսեցի կը կոչուէր։ 1853 թուականին Իզմիր եկած էր տիրացու Յովհաննէս անուամբ, և եկեղեցական երաժշտութեան մասին իր ունեցած հմտութեան, գեղեցիկ ձայնին ըստ կարի զարգացման և աչալրջութեան շնորհիւ, ժողովրդի համակրութիւնը շահելով քիչ յետոյ քահանայ ձեռնադրուած է լուսահոգի Թագթագեան Պօղոս Սրբազանէ՝ կնքահայրութեամբ տիկնոջ մը, որ հայ կնոջ իսկական տիպար մ'է իր աննդհատ և լռելեայն բարեգործութիւններով։

Քահանայութենէ զատ բազում պաշտօններ վարած է, դպրաց դասուն ուսուցիչ կարգուած է և հասուցած արժանաւոր աշակերտներ, որոնք եկեղեցւոյ շուքն եղած են։ Երբեմն Զմիւռնիոյ երկսեռ վարժարանաց կառավարիչ կարգուած է և ոչ այնքան ժամանակին տիրող ֆըլխըային, որքան իր ազդեցիկ բնաւորութեան և արթուն հսկողութեան շնորհիւ զանոնք բարեկարգ վիճակի մէջ պահած։ Յաճախ Կրօնական Ժողովոյ անդամ, Ատենապետ և Գաւառական Ժողովոյ անդամ եղած է ինչպէս և վերջերս։ Քանիցս պատգամաւոր ընտրուած է՝ թեմերը ազգայնոց մէջ ծագած կնճռոտ խնդիրներ կարգադրելու համար, և ամեն անգամ իրեն յանձնուած պաշտօնը յաջողութեամբ գլուխ տարած է, ինչպէս անգամ մը ի Բերգամա, անգամ մ'ալ ի Մանիսա, ի Պայընտըր և այլն։ Երկիցս Պոլիս ղրկուած է Իզմիր գալիք նորընտիր Առաջնորդին ընկերանալու համար և անգամ մ'ալ ուղեկից եղած է նախկին առաջնորդին ի Ս. Էջմիածին՝ եպիսկոպոսական աստիճանը ընդունելուն առթիւ։ Ի բացակայութեան առաջնորդի՝ զանազան պարագաներու մէջ ինք նշանակուած է փոխանորդ տեղական կառավարութեան առջեւ և իր ջանքեր միշտ յաջողութեամբ պսակուած են։

Ժամանակ մը մասնաւոր նախակրթարան մը բացած է, ուր յաճախած են 1860 թուականին գրեթէ բոլոր բարեկեցիկ ազգայնոց զաւակունք։

Ամեն ժամանակ՝ պատուական և հաղուագիւտ սկզբունքով մը ոչ միայն իրեն ծուխ եղած ընտանիքներուն իր ժողովուրդը նկատած է, այլ և ուր որ նշմարած է աղքատ մը, անկեալ մը, անկար մը եւ պանդուխտ մը, որոնց ի հարկին թէ բարոյապէս և թէ նիւթապէս ձեռնտու գտնուած է և ծոցի վերջին լուման նուիրած։

Ինչքան պատրաստական նոյնքան և լաւախոհ ու զգացող մը եղած է։ Պոլսական թերթերու թղթակից եղած և ժամանակ մը Թուլչէք Պէգօսէանի, Փունջի և այլնի մէջ բաւական գրուածներ հրատարակած է։ Եթէ կուսակցութեանց մարդ ալ եղած է՝ գէթ ոմանց պէս երբեք անկենդան չէ մնացած, այլ յարատեւ և գործօնութեան իբրեւ մարդ ունեցած է իր թերութիւններն, որոնք բազմավաստակ և արդիւնաւոր կեանքի մը մէջ աննշմարելի կը մնան. վկայ այն յոգնախուռն բազմութիւնը, որ իր դագաղին տխրագին կը հետեւէր՝ անոր յիշատակն օրհնելով։

—Վերջին փետրվար ամսուն քանի հինգ ամեակն լրացաւ քաղքիս Լը Րէֆօրմ ֆրանսերէն թերթին, զոր կը հրատարակէ Մեծ. Ստեփան Ոսկանեան, ծանօթ գրագէտն և Աբէ—Էլէ (Նախկինը) ու Աբէ—Մօ—ֆ լրագիրներու նախկին խմբագիրն։ Այս թուականը ինչքան փառաւոր և պանծալի պիտի լինէր, եթէ այն պատուական գրիչը փոխանակ օտար լեզուին՝ հայ լեզուի և հայ մամլոյ համար աշխատէր։ Հաւանական է որ այն ատեն նիւթապէս միեւնոյն վարձատրութիւնը չունենար յարգոյ խմբագիրը, բայց բայական ի՛նչ մեծ առաւելութիւններ պիտի ունենար։

Միայն թէ՝ այն օրէն ի վեր, երբ Մեծ. Ս. Ոսկանեան տեսաւ թէ նախանձորդներ գահնիկ մեքենայութիւններ ի գործ կը դնեն իրեն դէմ, ի սպառ հրաժեշտ տալով հայ լրագրութեան կեանքէ՝ սկսաւ հրատարակել Լը Րէֆօրմ լրագիրը, որ իր առողջ գաղափարներուն եւ անկաշառելի ոգւոյն համար միշտ յարգի թերթ մը նկատուած է և որու լեզուին ու ոճին տեղական ֆրանսերէն թերթերու ոչ միոյն լեզուն ու ոճը հաւասարած է։

Մեծ. Ստեփան Ոսկանեան կատարեալ անտարբեր մը չէ, որովհետեւ մեր ամեն գործերով կը հետաքրքրուի, կը վիճի, կը խօսի, կը բանավիճէ. զի ոչ միայն գրագէտ մ'է, այլ և լաւ խօսող մը և խորհող։

—Կիրակի օր կատարուեցաւ Գարաթաշ գիւղի Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնը, ըստ հրահանգի տեղւոյս ազգ. վարչութեան։

Ընտրելիներէն շատերը քուէից բացարձակ մեծամասնութիւն չկրնալով ստանալ՝ ի մօտոյ պիտի կատարուի համեմատականի ընտրութիւն մը։

* * *

ՆԱՐԵԿԱՑԻՆ

Սպասեցի, թերեւս կրօնասէր հարք պատասխան մը կուտան մեր Նոր Կալէճոյին որ հաւատոյ քարանձաւին մէջ պարփակուած, ու Երրորդութեան շրջափակին մէջ առանձնացած, սեւ տխրութեան մը մէջ կը տեսնէ, պատկերի մը վրայ, գերանելին Գրիգոր, որ գէթ չէ ունեցած մատուռ մը ի յիշատակ իր Նարեկին, մինչ ուրիշ սրբոց համար հայք երախտագէտ սրտիւք կառուցած են հաստախարիսխ եկեղեցիներ, սուսերակարկատ նստիք։

Բայց թուի թէ Կալէճոյ չէ կարողացած ըմբռնել մեր կրօնի իմաստասիրութիւնը, այն կրօնի՝ որոյ ներկայացուցիչ Հայրապետք ընծայած են իրենց գրեց համեմատ՝ նուիրական պաշտամունքն ու յարգանքը, զորս ցայսօր կը տածէ մեր եկեղեցին։

Ի՞նչ ընելու էինք Նարեկացւոյն. երբ Դաւիթ իր տաւիղներով ու սաղմոսերգութեամբ մեր եկեղեցւոյ դռները կը բանայ հաւատացելոց առաջ, մինչ Գրիգոր ալ իր հառաչանաց ձայներով չսարսե՞ր անոր լայնածիր կամարները։ Երբ չարականները Շնորհալւոյ շնորհունակ տաղերով բարեպաշտից հոգիները կը բոցավառեն, ու կրօնի ջերմին զգացումը կը հրահրեն, Նարեկացին ալ չկարդա՞ր իւր «ի խորոց սրտից» ները որ մեր սրտի խորքերը կը խռովեն։

Խորհուրդներ կա՞ն որ կատարուին առանց Նարեկայ, կա՞ն շրթունքներ դարձեալ որ աղօթեն առանձինն՝ առանց Նարեկայ։ Երբ սուրբ մը, ամեն օր իր «խօսքերով» կ'օրհնաբանէ գլխատուած այսքան դարերէ ի վեր, երբ սուրբ մը պիտի աղօթէ յետ այսու բոլոր մերայնոց բերնով, ու բոլոր հայոց եկեղեցիներով, մեծ կարեւորութիւն մը ունի՞ թէ նիւթական մատուռ մը չենք նուիրած անոր յիշատակին, եկեղեցի մը չենք կառուցած հոգւոյն քերթողին։

Ինչո՞ւ բարձրացնել քարէ շէնք մը, ինչո՞ւ դրոշմել անուն մը մուրճի ու կռանի հարուածներով, նա որ մեր ամենուս մէջ ունի իր եկեղեցին, նա՛ որ մեր ամենուս մրմունջին մէջ կապրի և բարբառուն շրթամբք կ'օրհներգուի։

Բայց ո՞վ կրնայ շինել այդպիսի բան. այդ օրինակ առաջարկութիւն մ'իսկ կ'ապացուցանէ թէ հասկցուած չէ մեր համեստ սուրբին համեստութեան հրեշտակը «Եւ որպէս [illegible] վայելչական դնել ախորժեն, ինձ անարժանիս, սիրելիքն քո վասն քո, նայեցեալ ի կրօնս զգեստուս բարեկրպաշտութեան, չգիտելով զբիծս գաղտնեացն երջանիկ կարգան եղկելոյս, և դու հնարաւոր ամենապարգեւ և օրհնեալ մարդասէր՝ առ բնաւս ողորմած, վասն ամենաթշուառիս հեծութեան, հաշտեաց ընդ նոսա ըստ հաւատոյ նոցա»։

Այս տողերը մարգարէութիւն չե՞ն միթէ։

Ուրեմն, ըստ վերոգրելոյդ, անհրաժեշտ չէ որ եկեղեցի կանգնենք, յանուն Սրբոյն Գրիգորի, ո՞ւր թողունք որ մեր եկեղեցւոյ բուն ոգին պարզ ու համեստ մարդոց անուան տաճարներ բարձրացնելը այնքան ալ աստուածահաճոյ բան մը չի նկատեր։

Ո՞չ ապաքէն ինքն իսկ Նարեկացին կըսէ թէ, չեմ կարող Աբրահամու դիմել որ պապակեալ շրթունք մը իսկ չկրցաւ զովացնել, թէ չեմ դիմեր առ Մովսէս որ անկարող իսկ եղաւ կրկուտահաւաք մը փրկել, ո՛չ առ Ահարոն, որ ինքը կարօտ եղաւ մի ուրիշ մաղթողի, ո՛չ առ Նոյ եւ Յոբ, ո՛չ առ Դաւիթ ու Դանիէլ որք չկրցան վերահաս բարկութենէն զերծ կացուցանել իրենց զաւակունքը, ո՛չ ալ առ Պետրոս այս վէմն հաւատոյ, որ զՔրիստոս ուրացաւ և իւր կրիւքն վարեցաւ, ուստի մենք, ուղղակի մեր տաճարները յանուն Աստուծոյ կանգնելու ենք, զի նա է կեանքը, նա է բժշկութիւնն ու անմահութիւնը, եւ Նա՛ երանութիւնն։

Արդ, ինչպէս ըսի, հայք գերազանց փառօք պատուած են զԳրիգոր, հայրապետք նախապատիւ ու գերաստիճան տեղ մը տուած են անոր։ Աւելին եթէ կայ իսկ, անհրաժեշտ չէ անշուշտ։

Մեր եկեղեցական արարողութեանց ե՛ն խորհրդաւորին մէջ, ուր Քրիստոս կուգայ բազմիլ ի սեղան, զոհելու իր կեանքը, այդ մեծախորհուրդ արարողութեան մէջ, ուր երկինք երկրի հետ կը հաշտուի, պատարագիչ քահանայն կ'աղերսէ առ Տէրն Տէրանց Նարեկայ հրաշահիւս պաղատանաց բանիւք, և արդէն սկիզբն կառնո՞ւ Պատարագը առանց Նարեկացւոյ, ինք որ՝ մեզմէ միակ պահանջք մը ունի, և զոր կը հայցէ հետագայ տողերով, «ի ճաշակողացդ յայսմ սեղանոյ, յոքնօրէն և ախորժահամ հանդերձելոյ՝ յիշատակել զմեզ ի մաղթանս ուղիղս և ի պատկանաւոր խնդրուածս սեան սիրով ի միտս բարիս, որով և զուք եղիջիք գրեալ ի մատեանս կենաց վերին դպրութեանն»։

Եւ ո՞ւր աւելի պատկանաւոր խնդրուած քան պատարագի մէջ, ուր քահանայն ամփոփուած, ամենափեմ մայրեանքներուն կը գոչէ. «այո՛, այո՛, և ես մի եմ ի նոյանէ, և զիս ընկալ ընդ նոսին, երբ մարդասիրութեան կարօտեալ մեծի, շնորհօք քո ապրեալ»։ Քահանայն զայս չա՞ղաղակեր միթէ անոր հետ որ իբր Նոր Մովսէս աղօթից մատեանը իջեցուց մեզ Նարեկայ վանուց բարձունքէն, անոր՝ որ ճոխագոյնս երգեց, իբրեւ նուիրական բանաստեղծ Քրիստոսի գերագոյն Աստուածութիւնն, ու մարդուս մեղսամակարդ բնութիւնն։

Հապա իր ներհուն իմաստասիրութիւնն, իր խորին աստուածաբանութիւնն, ու այն լեզուական նորաստեղծիչ ոճն, այս Նարեկացւոյն յատուկ է վայելչաբար չարամանել իր հանգունատիպ բառերն ու հանգիտաբառ բացատրութիւններն, որք ոմանց խուժդուժ կը թուին։

Թէեւ չէր չափաբան կամ տաղաչափ, այլ իր ամբողջ ոգերն մէկ մէկ բանաստեղծութիւն են, յիրաւի մեր հոգերգու վարդապետը իր մենութեան մէջ աշխարհային բազմածուփ կրից ովկէանու մէջ նաւարկելով, ողբոց ու հեծութեանց բանդիւղ կ'ածէ, ու հառաչանաց ձայնը կը թրթռացնէ, ամենարուեստ վարդապետը եկեղեցական ամեն նիւթի ու ամենաբարձր նիւթի վրայ ճառած է խիստ ճահողապէս, «արտաբերելով ի սրտին գանձարանէ զմեզը նորագործ ստեղծաբանութեան, և գնին գնի աստուածեղէն սիրոյն»։

Ահա, մենք ինչպէս ըմբռնած ենք մեր Նարեկացին, եւ ինչպէս պաշտած ու փառաւորած, և որոյ համար ցարդ եկեղեցի մը կառուցուած չըլլալը մեծ պարտազանցութիւն մը չէ մեզ համար և ոչ իսկ գրկանք մը հոգեւոր բանաստեղծին նկատմամբ որ արդէն ունի իր անմաշելի եկեղեցին՝ օրհներգո՛ւ սրբերգո՛ւ շրթունք։

Ուստի կնքելով այս համառօտագիծ տեսութիւնը, կը կարծեմ թէ մեր նախահարք ինչ որ ըրած են կրօնի տեսակէտով, շատ լաւ ըրած են. կը մնայ մեզ այսօր միայն կրօնական օտարամուտ անտարբերութիւնը հարուածել և անխախտ պահել մեր եկեղեցւոյ ինքնատիպ կերպարանքը, զոր ընդունած ենք ձեռամբ առաքելոյն Թադէոսի և Բարթողիմեայ։

Իսկ այժմ թո՛ղ Հայր Գաբրիէլ Աւետիքեան, գոչէ ցնծագին «մի՛ այլ Իտալիա մի՛ բնաւ ինքնապարծ ճոխասցի ի Վիրգիլիոս կամ յՈվիդիոս, զի վեհ քան զնոսա առ մեզ ծագեաց երանաշնորհն Գրիգորիոս, որ գիտաց զհոգին բանաստեղծութեան հնազանդել ընդ թեւօք Աստուածայնոյ հոգւոյն, և զայն որ ընդ երկնաւս եւեթ ճախրէր, յախորժանս մարդկան զնուագն յարմարելով, համարձակեաց վերաթեւել ի բո՛ւն իսկ երկինս, անդ քաղցրացուցանել նուագս ախորժալուրս՝ ի լսելիս Աստուծոյ և հրեշտակաց»։

Այսպիսի Նարեկի մը ու այսպիսի Նարեկացւոյ մը, բարոյական մատուռը կանգուն կը մնայ արդէն ամրապինդ՝ նիւթական մատրան մը պակասութիւնը մեզ չի խոցեր բնաւ։

Եկեղեցի՞ կուզէք,—Աղօթեցէ՛ք։

ԳԱՍՊԱՐ Պ. ՆԵՄՑԷ

Պօյաճը-քէօյ 93 մարտ 16

Աստի անտի

ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԸ

Ելեկտրագէտներն, աստղաբաշխներն ու ճարտարապետներն՝ հակառակ իրենց այն համոզման թէ գիտութիւնը մեծագոյն սատարիչն է առաջդիմութեան, զարմացումով պիտի լսեն իրենց այս համոզումը խախտող պարագայ մը։

Անգլիոյ Երեսփ. ժողովը մերժեց օրինագիծ մը որով կուզուէր ելեկտրական երկաթուղի մը շինել ի Լոնտոն, Քլափամի եւ Բատինկթընի միջեւ։ Այս երկաթուղի տասնեւհինգ քսան մեթր հեռուէն պիտի անցնէր Սաութ-քէնսինկթընի թանգարանին քիմիական աշխատանոցներէն։ Արդ, գլխաւոր բրոֆէսորները, Լորտ Քելվին, Պ. Նորման Լօքեր, Էյրթօն, Ռէյլըր, եւայլն, յայտարարեցին թէ թանգարանին աստղաբաշխական գործիները պիտի կորսուէին իրենց ուղղութիւնն այն ցնցումներուն հետեւանօք զորս գետնին պիտի հաղորդէ ելեկտրական կառախումբերու անցքը, առանց հաշուելու թէ կառախումբերն իբր շարժիչ ծառայող ելեքտրական հոսանքը արգելք պիտի ըլլար փորձերու ճշտութիւններուն։

Ահա գիտական այս պատճառներուն համար Անգլիոյ Երեսփ. ժողովը որոշեց արգիլել մտադրեալ երկաթուղիին շինութիւնը։

«ՖԱԼՍԹԱՖ»Ը

Վիլհէլմ կայսրը պիտի կարենայ «Ֆալսթաֆ»ը տեսնել Հռոմի Քոնսթանձի թատրոնին մէջ, Իտալիոյ վեհապետին այցելած ատեն։ Պ. Մորէլ, տեղի տալով Վերտիի և իր վրայ սքանչացողներու թախանձանքներուն, հաւաներ է երգել գերման Վեհապետին առջեւ։ Հեռագրած է Հռոմի քաղաքապետ Ռուսբոլի կոմսին՝ թէ պիտի երգէ։

ՀԵՌԱՁԱՅՆԻՆ ՕԳՈՒՏԸ

Բանամայի կաշառակերութեան դատին վճիռը երէկուան ժամը մէկուկէսին արձակուեցաւ Փարիզի մէջ։

Պրիւսէլի թերթ մը, նոյն երեկունը ժամը երկուքը քառորդ անցած հրատարակեց այդ դատավճիռը կապոյտ թուղթի վրայ, այսինքն այնքան ժամանակի մէջ որքան պէտք էր Յաղթական Կամարին շրջակայքը բնակող Փարիզցիի մը՝ դատական պաշտօնատունէն ոտքով իր տունն երթալու և լուրը Բէլժիքոյ հաղորդելու համար։

ԿԻՆ ԱԿԱԴԵՄԱԿԱՆ

Ֆլորէնցայի երաժշտական ակադեմեան անցեալ օր իրեն պատուակալ անդամ ընտրեց տիկին Սֆորձա Չեզարինի դքսուհին, նշանաւոր երաժշտուհի մը և պատուակալ տիկին Իտալիոյ թագուհւոյն։

ՄԵԿՈՒ ՄԸ ՏԱՐԻՔԸ ԳՏՆԵԼ

Ահա թուաբանական հետաքրքրաշարժ նորութիւն մը, զոր գտած է Քամիլ Ֆլամարիոն, «1893ի Աստղագիտական Տարեցոյց»ին մէջ։

Որպէս մարդ պիտի կրնար մէկ նայուածքով գուշակել մէկու մը տարիքն, այնպէս ալ պիտի կրնանք զայն գտնել հետագայ պարզ աղիւսակին միջոցաւ, զոր հնարած է գիտնական Ֆռանսացին, ըստ յետագայ կանոնայ.

Ներկայացուցէք մէկու մ' ի ստորեւ նշանակուած աղիւսակն, և խնդրեցէք իրմէ որպէս զի ձեզ յայտնէ իւր տարիքն ո՛ր սիւնակաց մէջ գտնուիլը։ Գումարեցէք այս յայտնուած սիւնակաց իւրաքանչիւր սկզբնական թուանշաններն ի միասին, և պիտի տեսնէք թէ ընդհանուր գումարը կը համապատասխանէ ձեր փնտռած տարիքին։

Օրինակ։ Ենթադրենք թէ մարդ մը 38 տարեկան է։ Կը տեսնենք որ այս թուանշանը գրուած է Բ., Գ. և Զ. սիւնակաց մէջ. ուստի յիշեալ սիւնակաց սկզբնական թուանշաններն 2, 4, 32 լինելով, հետեւաբար $2+4+32=38$։ Ահա մարդուն տարիքն։

Մ. Յ. Ա.

Սիլիվրէ

Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Է
1	2	4	8	16	32	64
3	3	5	9	17	33	65
5	6	6	10	18	34	66
7	7	7	11	19	35	67
9	10	12	12	20	36	68
11	11	13	13	21	37	69
13	14	14	14	22	38	70
15	15	15	15	23	39	71
17	18	20	24	24	40	72
19	19	21	25	25	41	73
21	22	22	26	26	42	74
23	23	23	27	27	43	75
25	26	28	28	28	44	76
27	27	29	29	29	45	77
29	30	30	30	30	46	78
31	31	31	31	31	47	79
33	34	36	40	48	48	80
35	35	37	41	49	49	81
37	38	38	42	50	50	82
39	39	39	43	51	51	83
41	42	44	44	52	52	84
43	43	45	45	53	53	85
45	46	46	46	54	54	86
47	47	47	47	55	55	87
49	50	52	56	56	56	88
51	51	53	57	57	57	89
53	54	54	58	58	58	90
55	55	55	59	59	59	91
57	58	60	60	60	60	92
59	59	61	61	61	61	93
61	62	62	62	62	62	94
63	63	63	63	63	63	95
65	66	68	72	80	96	96
67	67	69	73	81	97	97
69	70	70	74	82	98	98
71	71	71	75	83	99	99
73	74	76	76	84	100	100
75	75	77	77	85		
77	78	78	78	86		
79	79	79	79	87		
81	82	84	88	88		
83	83	85	89	89		
85	86	86	90	90		
87	87	87	91	91		
89	90	92	92	92		
91	91	93	93	93		
93	94	94	94	94		
95	95	95	95	95		
97	98	100				
99	99					

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԴԱՇՆԱԿԻ
Հիմնեալ 1889 ին
Ե. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Բերա, Մեծ-Փողոց, Թիւ 10, Բասաժ Խրիսթաքի

Նոյն Բասաժին մէջի մթերանոցը կը կրէ թիւ 6

Վաճառում և գնում, փոխանակութիւն և վարձում, դաշնակայարդարում և նորոգում, գաւառաց կողմէ յանձնարարութիւնք ամենայն խնամով և փութով կը կատարուին։

Դաշնակներ, Փարիզի ամենալաւ գործարաններէն, այնպիսի գիներով որ ամեն մրցում կը ջրէ։ Սրահի քոնսոլաւոր դաշնակներ, կրկին ջահերով, երկաթէ շրջանակով, ուղղահայեաց լարերով, փղոսկրէ ստեղնարանով, ֆրանսական պատրաստութիւն Քլէն վաճառատան, տաս տարուան համար նորոգութեան պէտք չունենալու երաշխաւորութեամբ, 30 օսմ. ոսկւոյ, սիրուն աթոռակով մը և չորս պատուանդաններով։ (Քլէն վաճառատունը մինչեւ ցարդ քսան ոսկեայ և արծաթեայ շքադրամ և պատուոյ հինգ վկայական ընդունած է)։ Համակ ոսկեզօծ դաշնակ մը ուղղահայեաց ագեւոր(հնութիւն)—Սրահի դաշնակներ՝ ոսկեզօծ և արծաթազօծ նկարներով (Քլէն)։ Երեք օքթավով դաշնակներ, նուէրի համար.—Ինքնանուագ դաշնակներ.—Բոտոն՝ (այսինքն ոտքով նուագելու դաշնակներ).—Տէպէն՝ (ձեռքով նուագելու դաշնակներ։ Յիշեալ դաշնակները պարզ դաշնակաց պէս ձեռքով ևս կը նուագուին. Պուլ դաշնակներ բոլորովին պղպջի վրայ ոսկեզօծ արոյրէ ծաղիկներով.—Երգիոնք Ամերիկեան.—Նօթա դարձնելիք կատարելագործեալ գրակալներ, (tourne-feuillets). Ինքնաշարժ գրակալներ.—Մետաքսեայ գրակալներ.—ամեն տեսակ մէկ կամ երկու երեսով փայտէ կամ երկաթէ ոսկեզօծ կամ սեւաներկ գրակալներ։ Աթոռակներ և թիկնաթոռ աթոռակներ զանազան գիներով, երաժշտութեան պարզ դրութեամբ էթաժէռներ.—Պարզ և հնչական չափահարներ.—Երաժշտակալներ, պատուանդաններ, նոր տեսակ դաշնակի ճրագներ, մետաքսանկար ծածկոյթներ դաշնակի վրայի և ստեղնարանի համար. սիրուն առարկայներ դաշնակներու վրայ հաստատելու համար եւն. եւն. դաշնակի ամեն տեսակ պիտոյքներ և մանր նիւթեր. մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառմամբ։ Յիշեալ դաշնակի վերաբերեալ գործքերն Փարիզի ամենէն համբաւաւոր Միւլլէրի վաճառատան մէջ պատրաստուած են։

Դաշնակներ յանձնարարութեամբ, աւելի աժան գնով քան այն դաշնակներ զորս յանձնակատարք բերել կուտան։ 329

Սնունդք տղայոց—Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ

ՏՊԱՐԱՆ. ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ ԳՐԱ. ՈՒՆ
Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

ՊԱՏԿԵՐ
ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՀԱՅՈՑ
Ի ՎԵՐՋ ԿՈՒՍ ԺԹ. ԴԱՐՈՒ
ԸՆԴ ԽՆԱՄՈՎ Յ. ԳՈՒՐԳԷՆԻ

ՏՊԱԳՐ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Այս գործը հաւաքածոյ է ընտիր ընտիր գրուածոց յատկապէս պատրաստուած ժամանակիս հայ գրականութեան ծանօթ գրիչներէ։ Այս Ա. հատորը կը պարունակէ հետեւեալ անձնաւորութեանց յօդուածներն

Ա. Մ. Գարագաշեան, Դաւիթ Խաչկեան, Զապէլ Յօնէլեան, Ե. Տէմիրճիպաշեան, Գր. Վարդանեան, Գարեգին Եպիսկոպոս Սրուանձտեանց, Տոք. Գ. Սեւեան, Պատրիարք Կ. Պոլսոյ Խորէն Արքեպիսկոպոս, Նուրիկ Սիմոնեան, Ռ. Յ. Պէրպէրեան, Մկրտիչ Կ. Շահնազար, Եղնիկ Վր. Գալքազեան, Յովհ. Քահանայ Մկրեան, Աղէք Գ. Փանոսեան, Սարգիս Յ. Մալէզեան, Յովհ. Վ. Միսքճեան, Մելք. Եպիս. Մուրատեանց, Վահան Վ. Տէր Մինասեան, Վ. Գ. Մալէզեան, Մարի Գ. Պէյլէրեան, Մ. Ն. Սէմէրճեան, Եղուարդ Թէյեան, Մ. Ճանըմեան, Յ. Թիրեաքեան, Եւփիմէ Աւետիսեան, Եւփիմէ Պ. Օտեան, Տոքթ. Տ. Փէշտիմալճեան, Զ. Ա. Սէմէրճեան, Յ. Ոսկան, Խ. Ա. Ֆրէնկեան, Մաղ. Վրդ. Տէրունեան, Մ. Անէմեան Մ. Գ. Մոզեան, Գասպար, Պ. Նեմցէ, Տոքթ. Ս. Յ. Յակոբեան, Մաքր. Ֆրէնկեան, Ա. Համբար Գաբբան, Սիմոն Ֆէլէկեան։

Որոց իւրաքանչիւրին ձեռագիր ստորագրութիւնը փորագրեալ դրուած է իւր յօդուածին ներքեւ։

Այս եզական հաւաքածոյի առաւելութիւնն այն է մանաւանդ որ բոլոր յօդուածք, ոչ թէ քաղուած են զանազան գրքերէ կամ հրատարակուած յօդուածներէ, այլ յօրինուած են բոլորովին ի նորոյ։

Այս Ա. Հատորը գեղեցիկ տպագրութեամբ և վայելուչ կազմով Հայ մատենագրութեան ազնուագոյն զարդերէն մին պիտի լինի և ամեն ժամանակ ընթերցման արժանի մատեան.

Կեդրոնատեղին է ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ Սուլթան Համամ թիւ 14. կը ծախուի նաեւ գրավաճառաց քով։

Գինն է 15 Ղուրուշ

(CUNARD) ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Մորօքքօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօն Քինկ, Լիվրբուլէն սաս կը սպասուի դէպի ապրիլ 10։

ԱԶԴ. ԹԷՆՊԷՔԻԻ ՌԷԺԻԻՆ

Թէնպէքիի ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ Ռամազանի համար պատրաստուած մասնաւոր ընտիր տեսակները պիտի վաճառուին հետեւեալ ծխավաճառներու խանութները.

Մէհէմէտ Մահսին Մահմուտ օղլու Պոլիս, Թահթա-Գալէ։
Պարսիկ Մահմուտ Իպրահիմ ի Պոլիս, Համիտիէ Թիւրպէսի թիւ 3։
Ստեփան և Ղազար Ճիգմէճեան, Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ թիւ 13։
Եռանիս Պիլիքա, Ղալաթիա, Սանտըքճըլար, 102։
Քէհեա Ֆէյզուլլահ աղա, ի Թօբհանէ, Պօղազքէսէն, Ղալաթիա, թիւ 7։
Իսմայիլ էֆ. Պէշիկթաշ, Վարօր խըքելըսի փողոց, թիւ 63։
Ալի Պէյէ և Րիզա Ռամազան, Ղալաթա-Սէրայ, Բերա, թիւ 2։
Հաճի Ալի Ֆեթուլլահ, Բերա, Թաքսիմ, ազբիւրին դիմաց։
Ալի Պաշա, Գատըքէօյի Նաւամատոյցը, թիւ 22։
Ալի Պաշա, Սիլիստար, Մահքէմէ փողոց։
Իսմայիլ էֆ. Ապտուլլահ Օղլու, Աքսէրայ Լալէլի Ճամի, թիւ 166։
Ռիֆաթ Մոլլա, Պոլիս, Պալաթ, թիւ 2։
Յովհաննէս Նշանեան, Ռումելի Հիսար, թիւ 60։
Ճաֆեր աղա, պարսիկ, ի Քասըմ-Փաշա, թիւ 7։
Եօրտանաքի Թէոտոսի, ի Հէյպէլի, Պէօյիւք Եօլ։
Կրէկօրի Աթերիտէս, Քարթալ։
Անդրեան Յակոբեան, Պէօյիւքտէրէ։
495 4—15

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Թիւ 4, Պիւյիւք-Եէնի Էֆէնտի խան, Մարպուչճըլար, Եօամաճըլ թիւ 4։ Ամեն օր ժամը 7 էն 12, բացի ուրբ. եւ տօն օրերէ։

Սոյն գրասենեակի տնօրինութիւնն ընձեռած է այն ամեն կանխահոգ միջոցներն եւ ձեռնհաս անձանց աջակցութիւնն, որոց օժանդակութեամբ

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ օսմ. հայ. յուն. գաղ. անգղ. գերմ. ռուս. իտալ. սպան. եփրայեց. եւ պուլղ. լեզուօք դատական, առեւտրական եւ այլ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութիւններ, ինչպէս են. աղերսագիր, լահիա, բրօթէսթօ, ծանուցագիր, մուրհակ, յօդուած եւլն։

ԿԸ ԹԱՐԳՄԱՆԷ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութիւններ, որ լեզուի որ կը պահանջուի։

ԿԸ ԿԱՐԳԱԴՐԷ չփոթ եւ կնճռալից հաշիւներ. տոմարակալութեան դրութեան կը վերածէ անկարգ տումարներ. այցելու պաշտօնէի հանգամանօք կ'ստանձնէ գրասենեակաց հաշուական գործեր։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն, ուղղամտութիւն երաշխաւորեալ։ 27 34—60

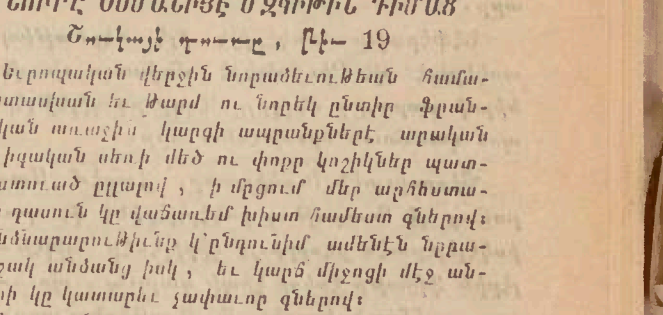

ԿՕՇԿԱԿԱՐ
ՆՈՒՐԸ ՕՍՄԱՆԻԷ ՄԶԿԻԹԻՆ ԴԻՄԱՑ
Չագմագճըլար, Թիւ 19

Եւրոպական վերջին նորաձեւութեան համապատասխան եւ թարմ ու նորեկ ընտիր ֆրանսական առաջին կարգի ապրանքներէ արական եւ իգական սեռի մեծ ու փոքր կօշիկներ պատրաստուած ըլլալով, ի մրցումն մեր արհեստաւոր դասուն կը վաճառեմ խիստ համեստ գներով։ Յանձնարարութիւնք կ'ընդունիմ ամենէն նրբաճաշակ անձանց իսկ, եւ կարճ միջոցի մէջ անթերի կը կատարեմ չափաւոր գներով։

Կաղ, ''Նասըրըը'' եւ օրօրոցի մէջ ''ծռած'' ոտքեր մասնագիտութեամբ իւիք կը դարմանեմ եզական եղանակներով, նաեւ պատուաւոր յաճախորդացս կը ծանուցանեմ, զատկական վերջին շաբթուն չի թողուլ իրենց յանձնարարութիւնները ի գիւղութիւն եւ ի ծայրայեղ հոգածութիւն։ 488 10—20

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիէյէ կալիպէ անտարընտա մէվճուտ օլան Ֆիրուզի օլունմագ իւզրէ մէվզուի միւզայէտէյէ գօնուլմուշ օլան քէօշկէ վէ խըթխըմալըն սագըզ սըրմա ալամէթ չըրպա վէ արօլէթլէր իլէ սայիր քէօշկէ էշեանըն միւզայէտէյէ իհրա օլունմագտա պուլունտուղունտան իշթիրաքա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթա խիթամընա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 12 1—3

Պէշիկթաշ սըրայը հիւմայունուն Աստանա վէ այէլէթի սախիլինէքի Ճէքէ Սիս վէ Համըն վէ Նումուրթալըգ ճիճէկլէրինէ պուլունան վէ պուլունտուրուլաճագ օլան հէր նէվի ասաքիրը շահանէնին 309 սէնէսի մարթընտան շուպաթընհայէթինէ գատար 1 սէնէ զարֆընտա լիւզումը օլան վէ մէվքիի միւնագասայա վազ օլունան 21 գալէմ էրզագըն իթտաքնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 13 1—3

ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ
ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆ

Պատրաստ հանդերձեղինաց O ՔՈՒՌԱՍԱՆ վաճառատունն, Ղալաթիա, Եսիքսէք քալտըրըմ փողոց, թիւ 94, Վոյվոտայի դիմացը։ Վիեննայի սնանկացեալ ՔԱՌԼ ԼՈՒՎԻՆԿԸՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ապրանքներուն մեծաքանակ մթերքն, որուն արժէքն է 1,000,000 ֆրանք, տեղական իշխանութեան որոշմամբ կէս գնով գնած ըլլալով, այս ահագին մթերք յատուկ շոգենաւով փոխադրուած է մեր Կ. Պոլսոյ վաճառատունն՝ ամեն գիներով ծախուելու համար։ Այս մթերք կը պարունակէ ճոխ զգեստներ էրիկ մարդոց և տղայոց համար, թիկնոց, տափտա, և այլն։ Ահաւասիկ մէկ փոքր ցուցակը.

20000 ԶԳԵՍՏ ի գին 75, 80, 85, 90, 95, 100, 120, 140, 160, 200 ղրուշի։
15000 ԹԻԿՆՈՑ ի գին 100, 105, 110, 120 և 140 ղրուշի։
15000 ՏԱՓՏԱ ի գին 30, 35, 40, 45, 50, 55 և 90 ղրուշի։ 511
12000 ՏՂԱՅՈՑ ԶԳԵՍՏ ի գին 35, 40, 45, 50 և 60 ղրուշի։
8000 ՆԱՒԱԶԻ ԶԳԵՍՏ ՏՂԱՅՈՑ ի գին 25, 30, 35, 40, 45 և 70 ղրուշի։
3000 ՌԸՏԷՆԿՈՏ, ՃԱԲԷԹ ԵՒ ԺԻԼԷ ի գին 100, 120, 130 և 140 ղրուշի։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,650,872

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԼՈՆՏՈՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,056,900
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնք Պոլսոյ մէջ անուանի [illegible] Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութեան խնդիր ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, եւ իրենց ցոյց տուած [illegible] մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար [illegible] նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, մինչեւ հիմա հրդեհէ վնասուածներուն համար վճարած գումարը 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջ ապրանքներն եւ դրամատրամներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 եւ 22 Ա. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ**, Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկեր. [illegible]

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տէօրտիւնճի օրտուի հիւմաեուն տապուրլարընտան իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մանզալինճէ մէվգըի մունագասաեա գօնուլմուշ օլան 8,000 ատէտ եունիը գօեունտէրիսինին պէհէրի 8 ղուրուշ 10 բարատա թալիպի եօհտէսինտէ պուլունուպ թարիխը իլանտըն իթիպարէն 3 կիւն տահա մունագասասընա տէվամ օլունաճաղընտան Փիյը մէզգիւրտէն թէնզիլի իլէ իթթաեա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 10 2—3

Նիզամիյէ էլպիսէ ամպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մունագասաեա գօնուլտուղու մուգատտէմա իլան օլունան 25,000 թօփ ամէրիգանիտան մաատա տիկէր նումունէ իւզրինէ պէհաձագ 25,000 թօփ 8 կիրահ արզընտա ամէրիգան պէզինին պէհէր թօփը 3½ ղուրուշա թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ մարթըն ըունինին 18ինէ գատար մունագասասընա տէվամ օլունաճաղընտան Փիյաթընըն թէնզիլի իլէ իթթաեա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 11 2—3

Ի Լ Ա Ն
ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

Ռումէլի սահիլինտէ Պէշիքթաշտան իթիպարէն Ռումէլի Գավաղընա վէ Անատօլու սահիլինտէ Գուզկունճուքտան պաշլայարաք Անատօլու Գավաղընա գատար օլան իսկէլէլէրէ քիւչիւք եէվմ եալընըզ քէօփրիւտէն վիրիլէն մէվգըը մէվգըըղ պիլէթլէրէ էնիշ վէ չըքըշտա վէ իսկէլէտէն իսկէլէյէ մախսուս մէվգըը մէվգըըղ արալըք պիլէթլէրինին Փիյաթլէրինէ օնար բարա զամմ օլունմուշ տըր։

Նէֆէրաթը ասկէրիյէ իլէ մէքաթիպ ասկէրիյէ վէ Րիւշտիյէյէ մախսուս օն վէ եիրմի բարալըգ մէվգըը մէվգըըղ պիլէթլէր պու զամմտան միւսթէսնա տըր։

Քէօփրիւտէն Իւսկիւտար, Հարէմ, Սալաճաք վէ Գապաթաշ իսկէլէլէրինէ վէ պու իսկէլէլէրտէն քէօփրիւյէ վիրիլէճէք պիլէթլէրին Փիյաթը էսկիսի կիպի գալուպ, պունլար զամմտան խարիճ վէ միւսթէսնա տըր։

Պէշիքթաշտան Իւսկիւտարա վէ Իւսկիւտարտան Պէշիքթաշա կիտուպ կէլմէկէ մախսուս վիրիլէճէք մէվգըըղ արալըգ պիլէթի 40 փարա վէ մէվգըըը 60 փարա տըր։

Կէրէք Պէշիքթաշտան Ռումէլի Թարաֆընտաքի վէ կէրէք Իւսկիւտարտան Անատօլու ճիհէթինտէքի եօգարը իսկէլէլէրէ կիտէճէք եօլճուլարա վիրիլէճէք իսկէլէտէն իսկէլէյէ մախսուս մէվգըը մէվգըըղ արալըք պիլէթլէրի Թարիֆատաքի Փիյաթլէրինէ օնար բարա զամմ օլունմուշ տուր։

Եօգարը իսկէլէլէր իչիւն էնիշ վէ չըքըշտա մախսուս օլարագ վիրիլէճէք արալըք պիլէթլէրինին Փիյաթը բաքիյ օլունաճաք իսկէլէնին մէրքէզէ օլան ուճրէթի միւրիւրիյէսինէ թէքապիւլ իտինճէյէ գատար պու օն բարա զամմ թաթպիք վէ իճրա օլունաճագ տըր. չու հալտէ զամմը մէզգիւր չըգըշտա մախսուս օլարագ վիրիլէճէք արալըգ պիլէթլէրինին Փիյաթը նիհայէթ 110 փարայը վէ եօգարըտան աշաղըյա վիրիլէճէք էնիշէ մախսուս արալըգ պիլէթլէրինին Փիյաթը տախի նիհայէթ 100 փարայը պուլունճըյա գատար թաթպիք վէ իճրա օլունաճաք տըր։

Իշպու զամմ Փիյ 15 մարտ 309 թարիխինտէն իթիպարէն իճրա օլունաճաք վէ մէճիտի տախի Շիրքէթ վափօրլէրինտէ 19 ղուրուշ իւզէրինտէն ալընըպ վիրիլէճէք տիր։

Պօղազ Իչինտէն Քէօփրիւյէ Իշլէյէճէք Էքսփրէս վափօրլար

Իշպու այըն իւչ եւ իւչ տօգուզ սէնէսի Մարտըն օն պէշինճի բազար իրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն սապահլարը Ենի Մահալլէտէն սաաթ օն պէշտէ պիր վափօր հարաքէթ իլէ Մէսար Պուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարաբիա, Պէյգօզ, Ենիքէօյ, Պօյաճը քէօյ, Ռ. Հիսարը իսկէլէլէրինէ ուղրայարագ քէօփրիւյէ կէլէճէկ։

Եէվմը մէզքիւրտէն իթիպարէն Բազար կիւնլէրինտէն մաատա սապահլարը սաաթ օն իքիտէ Պէյգօզտէն պիր վափօր հարաքէթ իլէ Արնավուտքէօյ, Գուրու Չէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ իսկէլէլէրինէ ուղրայարագ քէօփրիւյէ կէլէճէկ։

Եէվմը մէզքիւրտէն իթիպարէն Բազար կիւնլէրինտէն մաատա սապահլարը սաաթ օն իքիտէ Գանտիլլիտէն պիր վափօր հարաքէթ իլէ Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյ, Գուզկունճուք իսկէլէլէրինէ ուղրայարագ քէօփրիւյէ կէլէճէկ։

Քէօփրիւտէն Պօղազ Իչինէ Իշլէյէճէկ Էքսփրէս վափօրլար

Եէվմը մէզքիւրտէն իթիպարէն Բազար կիւնլէրինտէն մաատա սապահլարը սաաթ պիրտէ քէօփրիւտէն պիր վափօր հարաքէթ իլէ Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրու Չէշմէ, Արնավուտքէօյ իսկէլէլէրինէ ուղրայարագ Պէյգօզէ կիտէճէկ։

Եէվմը մէզքիւրտէն իթիպարէն Բազար կիւնլէրինտէն մաատա սապահլարը սաաթ պիր չարէքտէ քէօփրիւտէն պիր վափօր հարաքէթ իլէ Պէշիքթաշ, Գուզկունճուք, Պէյլէրպէյի, Չէնկէլքէօյ իսկէլէլէրինէ ուղրայարագ Պէյգօզէ կիտէճէկ։

Եէվմը մէզքիւրտէն իթիպարէն աքշամլարը սաաթ օնտա քէօփրիւտէն պիր վափօր հարաքէթ իլէ տօղրու Ռ. Հիսարը, Միրկիւն, Ենիքէօյ, Թարաբիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէսար Պուրնու, Ենի Մահալլէ, Ռ. Գավաղը իսկէլէլէրինէ ուղրայարագ Ա. Գավաղընա կիտէճէկ Շիրքէթի Խայրիէ Թարաֆընտան իլան օլունուր։

Իւսկիւտարտան Պէշիքթաշա վէ Պէշիքթաշտան Իւսկիւտարա վագթը հարաքէթլէրի պաշլաճա իլան օլունաճաղը իւզրէ մախսուս վափօր իշլէթտիրիլիպ 15 մարտտան իթիպարէն Իւսկիւտար վափօրլարը ագիմէթ վէ աւտէթտէ Պէշիքթաշա ուղրամըյաճաքլարտըր։

12/24 մարտ 1893 3—5

VICHY

Վարչութիւն՝ ՓԱՐԻԶ, 8, Պուլվար Մօնմարթր

GRANDE GRILE.— Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի եւ փայծաղի մաղձոտութիւն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար եւ այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS.— Երիկամանց եւ փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ եւ միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց-միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց եւ փամփուշտի տկարութիւն, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քափսիւլին վրայ։

Անգլիական դեղարանն ու դեղավաճառանոցն ի Կ. Պոլիս, եւ ամէն դեղագործներուն քով։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Բ. 15/27 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 9ին յետ միջօրէի։
Դ. 16/28 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը, ժամ 5ին յետ միջօրէի. [illegible]
Ե. 17/29 [illegible] սուրհանդակ, [illegible] ժամ 11ին։
Ե. 17/29 Սուրհանդակ [illegible] ժամ 11ին։
Զ. 18/30 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 9ին յետ միջօրէի։

Ազդ.— Մարտ 16/28 երկուշաբթի օրը կ'սկսին [illegible] Զմիւռնիոյ [illegible] Պէյրութ, Եաֆա, եւ Բոր-Սայիտ [illegible] 12

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՃԻՑԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն. ԲՈՒՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլիոյ եւ Պոնտոսի [illegible] նաւահանգիստներուն

«Անաթօլի» շոգենաւը ապրիլ 4ին (Ն. Տ.) երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն եւ Տրապիզոն։

«Միրքասի» շոգենաւը, մարտ 16/28ին պիտի մեկնի Մարսիլիա։

Բարիզ-Լիօն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց [illegible]
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »
[illegible]
477

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրփուլ եւ Մանչէսթր [illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	4200	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

«Նէվթիւս» շոգենաւը դէպի մարտի 18ին Լիվրփուլէն ասոր կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ Թ. Վ. ՎՈՒԹՕԼ եւ Ընկ.
[illegible]
292

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՍՏԵՓԱՆԱՔԻ Կ. ՊԵՇՄԱՉՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Մէրքէզ խան, Վաճառատուն Թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առեւտրական կամ սեղանաւորական ամէն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք եւ օտար երկիրներ, յայտ նպաստաւոր պայմաններով բաժնեթուղթի վրայ փոխառութիւնք գանձմունք աստ ու յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ պանքատմերու, ի հրամանի տոմսեր կը յանձնէ մեծ ու փոքր Ցանաստանի, Եւրոպիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամէն դիւրութիւնք յաճախորդաց վիճակահանութեանց եւ շահերու գանձման քոնթրոլին՝ ի սատրեւ նշանակեալ պարտաթուղթերուն ամէն գնող առաջին վճարումէն տէր կ'ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը եւ այդ թուականէն իրաւունք կունենայ ամէն վիճակահանութեան, եւ թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն իսկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին տրամադրելի։ Եւ որք օգտակարապէս եւ երաշխաւորութեամբ կարող են ի կիր առնուլ իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն չինել առանց զոհողութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Ֆր. դրամագլխոյ մը։

387

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹ	Տարեկան վիճակահանութեանց Թիւը	Մեծ թիւերուն գումարը		Քուբոնին տարեկան վճարումը	
Ցանաստանի Ազգ. Պանքան 4 %	3	Թիւ 27,	Ֆր. 300,000	Ֆր. 16	ղրշ. 100
Քրէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս 3 %	6	,, 591,	,, 1,060,000	,, 15	,, 100
[illegible] քոմիւնալ փոխառ 3 %	4	,, 352,	,, 1,500,000	,, 12	,, 100
Քաղաքի Ֆօնսիէ եգիպտական 3 %	12	,, 312,	,, 1,500,000	,, 7.50	,, 50
Քրէտիթ Ֆոնսիէ տը Ֆրանս անտոկոս	2	,, 444,	,, 314,000	,, 7.5	,, 20
[illegible] Պրուսիոյ քաղաքին	6	,, 141,	,, 295,000	,, 2.50	,, 20
Օսմ. պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300,	,, 3,600,000	,, ...	,, 20

ԴԷՄ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթօր Աշէրի ջերմային հիւանդութեան, [illegible] որ անհրաժեշտ բաղադրութիւն մը է [illegible], է [illegible] եւ ազգաց կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմայէն ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն [illegible] յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը [illegible] ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր [illegible] միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն [illegible] յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր [illegible] թունաւորում. [illegible] ջերմ եւ [illegible], թաքուն ջերմ, պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ, մաղձային տենդ եւ [illegible]։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը գտնուին այն տեղեր ուր [illegible] ապականեալ են թունաւորեալ [illegible] ճահիճներէ կամ [illegible] վայրերէ [illegible] ելած թունաւոր [illegible]։

Աշէրի ջերմի ու տենդից դեղը [illegible] հիւանդութեան [illegible] տեղ կը գտնէ [illegible] մէջէն, որու գործածութիւնն ապահովապէս անվտանգ է [illegible] օգտակար է, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի. Կը ծախուի ի [illegible] Ամերիկեան դեղավաճառանոցն մէջ ի Ղալաթիա. Կ. Պոլիս։

350

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
1893 Մարտ 8էն սկսեալ մինչեւ Ապրիլ 3

(Բազար կիւնլէրի տէրտէն) Եւրոպա եալըսէն Քէօփրիւյէ [illegible]

12 40 Ենիմ. Մէզար. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. [illegible] Ռ. Հիսար (Ռ. Հիսարի [illegible] պիտի հաղորդուի) 37
2 — Ենիք. Մէզար. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիք. ([illegible]) 40
2 30 Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիքթաշ 32
2 45 Ռ. Ա. Գավաք Ենի մ. Մէզարբ. Պէօյ. Թարապ. [illegible] 19
3 15 Ենիմահալլէէն Մէզար. Պէօյիւքտ. Թարապիա Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. [illegible] Օրթ. Պէշիքթաշ. 42
4 30 Ենիմ. Մէզար. Պէօյ. Թարապ. Սթէն. Ենիք. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Պէշիք. [illegible] Օրթ. 37
5 45 Ենիմ. Մէզար. Պէօյիւք. Թարպ. Պէյգօզ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Պէշ. Օրթաք. Պէշիք. 18
7 — Ենիմ. Մէզար. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգօզ Բազար. Ենիք. Միրկ. [illegible] Ռ. Ա. Հիսար [illegible] Օրթաք. Գուրչ. Պէշիք. Իւսկ. 22
8 — Ա. Կ. Գավաք Ենիմ. Մէզար. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 19
10 15 Ա. Գվք. Մէզար. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթաք. Պէշիք. 33

Ենիմահալլէն [illegible]

1 05 Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 28

Պէպէքէն [illegible]

12 45 Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 23
1 30 Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 28
1 45 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. է] 23
2 15 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 41
3 — Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 31
3 35 Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 34
4 15 Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապաթ. բացի ուրբաթէ 41
4 25 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. բացի ուր. է 19
5 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 33
5 30 Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. բացի ուրբաթ օրեր 42
6 15 Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 41
10 15 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ 42

[illegible]

12 45 Գան. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. 33
1 — Պէյգօզ Բազարք. Չուպ. Գան. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթաք. (Գանտ. պիտի հաղորդուի) (Ուրբաթները բացի Օրթաք. էն Վ. ան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.) 23
1 45 Պէյգօզ Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 34
2 — Պէյգօզ Բազար. Ենիք. Գանտ. Պաշ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 25
3 5 Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. 33
3 30 Պէյգօզ Բ. Պաշճէ Չուպ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթաք. [Գանտիլլի [illegible] պիտի հաղորդուի] ուրբաթները բացի Օրթ. է Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզ. Իւսկ. Պէշիք. 19
4 25 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ Գուզկ. Իւսկ. բացի ուրբաթէ 40
5 — Պէյգօզ Բազարք. Չուպ. Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանտ. Պէշիք. (Գանտիլլի շոգենաւին կը հաղորդուի. ուրբաթները Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. պիտի հանդիպի) 23
5 35 Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 34

7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ. Հիւսէ օրերը Օրթ. է Պէշ. չհանդիպիր] 25
9 — Պէյգ. Թարապ. Պէյլ. Բազար Չուպ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 32
10 10 Պէյգօզ. Գանտ. Ա. Հիսար Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. [բացի ուր. է] 34
10 15 Գանտիլլիէն ուղղ. կամուրջ. 23
11 — Գուզկ. էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր.) 28
11 — Չէնկէլ. էն ուղղակի կամուրջ բացի ուրբաթ օրեր 33
11 55 Գուզկ. Իւսկ. բացի ուր. է 11

(Բազար կիւնլէրի տէրտէն) [illegible]

2 Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Ա. Հիսար 33
2 — Պէշիք. Օրթք. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պ. Պէյ. Մէզար. 37
3 20 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար բացի ուրբ. է 41
4 10 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Չէնկ. Պէյլ. Արնվ. Գանտ. Ա. Ռ. Հիսար Գանտ. Միրկ. Ենիք. Ենիգ. Պէյ. Թարապ. Պէյգ. Մէզար. Ենիմ. 22
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Սթէն. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզար. Ենիմահ. 82
4 4 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Պէպէք ուր. Ա. Ռ. Հիսար Պէպէք 34
5 15 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Պէպէք Գանտ. Ա. Ռ. Հիսար Գանտ. [illegible] 25
6 — Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյգօզ Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզար. Ենիմահալլէ 19
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պօյ. Գանտ. Ենիք. Թարապ. Պէյգ. 32
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէյգ. Մէզար. Ա. Գավաք. 33
9 35 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք 42
10 5 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. Թարապ. Պէյգ. Մէզար. Ենիմ. (ուրբ. օրերը 10 վայրկեան ետքը) 40

10 45 Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենի. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւքտէրէ Մէզար. Ենիմ. (ուրբաթները չելլեր) 19
11 20 Ենիք. Թարապ. Պէյ. Մէզար. Ենիմ. 42
11 35 Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. 28

Կամուրջէն Անատօլու [illegible]

3 — Ուղղ. Պէպէք ուրբաթները Պէյլ. Օրթաք. 34
4 25 Ուղղ. Պէպէք 33
4 50 Ուղղ. Պէպէք բացի ուրբաթէ 42
5 40 Ուղղ. Պէպէք, բացի ուր. ները 41
10 35 Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանտ. Միրկ. Ենիք. Բ. Պաշճ. Պ. Ա. բացի ուր. է 25
11 15 Գապ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճք. Ենիք. 32
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք 42
12 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ա. Ռ. Հիսար Գանտ. Պէշ. [illegible] մինչեւ Գուրչ. պիտի երթայ։ 33

Կամուրջէն Գանտիլլի [illegible]

3 20 Իւսկ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Չուպ. Բ. Պաշճէ, Պէյգօզ 23
3 45 Կամուրջէն ուղղակի Գանտ. բացի ուրբ. 40
8 45 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Բ. Պաշճէ Պէյգօզ բացի ուրբաթէ 34
9 30 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. 28
10 20 Պէշիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Չուպ. Բազար. Պէյլ. Մէզարբ. Բ. Ա. Գավաքներ. 37
10 30 Պէշիք. Պէյլ. Չէնկ. ուր. օրերը Իւսկ. Գուզկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. և Ա. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյլէր. 22
10 40 Իւսկ. Գուզ. (բացի ուրբաթէ) 28
11 — Պէշիք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլքէօյ Վան. Գանտ. Պէյլէր. (ի Գանտ. չ'երթ հաղորդուի ուրիշ շոգենաւի հետ (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. պիտի հանդիպի)) 41
11 27 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանտ. Չուպ. Բազար. Պէյգօզ (ուրբաթ. Գուզկ.) 23
11 30 Իւսկ. Գուզ. 11
11 45 Գապ. Գուզ. Պէյլ. Չէն. Վանիք. Գանտ. Այս շոգ. օրը մէկ երթ. ատեն մինչեւ Վանիք. պիտի երթայ։ 34

ԽՕՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջէն	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —		— —	
— —		— —	
— —		1	
12 30		1 40 Պէշիք.	7 10
1 15	7 Պէշիք.	2 15	8 15 Պէշիք.
2 — Պէշիք.	8 Պէշիք.	2 50 Պէշիք.	9 5
2 30	8 20 Վ.տօֆ.	— —	9 50
3 —	8 50 Պէշիք.	3 15 Վ.տօֆ.	10 15 Պէշիք.
3 20	9 30	3 20	10 30 Ձէրէյ
3 45 Ձէրէյ.	10 — Ձէրէյ.	3 50 Պէշիք.	10 40 Պէշ.
4 10	10 10 Պէշիք.	4 45 Պէշիք.	11 —
4 40	10 40 Պէշիք.	4 30 Ձէրէյօթ	11 30 Ձէրէյ
5 — Վ.տօֆ.	11 — Գուզկ.	5 1 Վ.տօֆ.	11 35 Պէշ.*
5 30 Ձէրէյ	11 — Ձէրէյ.	5 45 Պէշիք.	11 50
6 —	11 20	6 15 Ձէրէյ.	— —
6 30	12 5	6 25 Պէշիք.	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏՕՆԻ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջէն	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
— —	7 — Պէշիք.	— —	6 25 Պէշիք.
1 30	8 — Պէշիք.	12 45	7 10
1 15	8 20 Վ.տօֆ.	1 25 Պէշիք.	8 20 Պէշիք.
2 — Պէշիք.	9 — Պէշիք.	2 15	9 5
2 40	9 30	2 45 Պէշիք.	9 45
3 20	10 — Ձէրէյ.	3 25	10 15
3 45 Ձէրէյօթ	10 15 Պէշիք.	3 15 Վ.տօֆ.	10 30 Ձէրէյ.
4 —	10 40	4 30 Ձէրէյօթ	10 40
4 40	11 Ձէրէյ	4 40 Պէշիք.	11 30 Ձէրէյ.
5 30 Ձէրէյօթ	11 10	5 15 Վ.տօֆ.	11 20
5 15	11 15	5 30 Պէշիք.	11 50
6 —	12 5	6 15 Ձէրէյ.	12 10

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ [illegible] եւ Տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

3 30 Հարէմէն Պօլաճագ (բացի կիրակի) ուր. 3
5 — » » (բացի ուր. է)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրեր)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
3 — Կամուրջէն Հարէմ Պօլաճագ (ուր. ները 2 30ին բացի կիրակի օրեր)
4 30 Կամուրջէն Հարէմ Պօլաճագ բացի ուրբաթէ
10 10 Կամուրջէն Հարէմ անոր Պօլաճագ (բացի ուրբաթ և կիրակի օրեր)
11 10 Կամուրջէն Հարէմ անոր Պօլաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30ին)

ԽՕՍԿԻՒՏԱՐ ՍԷՐԳԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

[illegible]

3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար

Տօն—Օրը մէկ ժամ ետք [illegible]

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ՀԱՃԻ ՊԱՊԱ
Պահչէ Գափու, Լէմէ Էֆէնտի խան

Այս մթերանոց Եւրոպայէն իրեն յատուկ գործարանէն ամէն տարի եղանակին համաձայն նորաձեւ եւ աժան պատրաստ հագուստներ բերել կուտայ չափահաս մարդոց, պատանիներու եւ փոքր տղայոց համար։ Այս տարի եւս ձեւաւոր եւ լաւ կերպասէ պատրաստ հագուստներ բերել տուած է։ Սոյն մթերանոցը դիմողներն բստ առաջ այն ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան։ 505 6—26

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ
Մարդոց, Տղայոց, Կանանց, Օրիորդաց եւ փոքրիկ աղջկանց համար

Քարաքէօյի հրապարակը, Թիւ 20, մեծ վաճառատուն Պորսայի եւ Նէնի Ճամի փողոց, Թիւ 8, Թիւնէլին մօտ։ Աշնան եւ ձմրան եղանակներուն համար մեծաքանակ հանդերձներ բերուած են ՄԱՐԴՈՑ, ՄԱՆՉԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՑՈՑ ՀԱՄԱՐ

Վերջին նորելուկ ձեւերուն այնքան ճոխ եւ բազմազան մէկ ընտրութեամբ որ պարունակում պիտի առթէ որչափ ընտիր ճաշակի, տեսակի եւ դիմացկունութեան նոյնչափ ալ հանդերձներու գնոց գերագոյն աժանութեան կողմէ։

Կանանց, օրիորդաց եւ փոքր աղջկանց զգեստներու ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՃԻՒՂԵՐ որք կը պարունակեն մեծ քանակ մանթօներ, ռանկօններ, բլուզներ (ժաքէթներ) մետաքսեայ սատենէ եւ առանց սատենի, սուգի զգեստներ, ուղեւորութեան մանթօներ, անջրանցիկներ, երկար եւ կարճ վերարկուներ, թաւշաքաթ եւ մուշտակաւոր ժաքէթներ, մուշտակաւոր ռաթիօններ, ինչպէս նաեւ մեծ մթերք օրիորդներու, փոքր աղջիկներու եւ մանուկներու համար, ամենաընտիր ճաշակով եւ վայելչութեամբ։

Գիները շարժման կերպով հաստատ են 354

ԴԱՐՈՒՍ ՄԵԾ ԳԻՒՏԸ

ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՈՏԻՆՈ արագապէս կը բուժէ Երիկամանց, Ոսկրածուծի հիւանդութիւնները, Ինֆլուէնզան, Նարիւններ, ծիւրեալները, եւ այլն։ Կ'երիտասարդացնէ եւ կեանքը կ'երկարէ։ Իսկապէս վերանորոգիչ տարր մըն է։ արտակարգ զօրութեամբ եւ անմահ առատութեամբ նոր արիւն մը կուտայ։ Զմասակար հետք մը չպարունակելով, ամէն տարիքէ մէջ կրնայ գործածուիլ, առանց ոեւէ է վտանգի։

Շիշը 20 Ֆրանք. ի Փարիզ, Սէն Լազար փողոց, Թիւ 7, վարչութեան կեդրոնական տեղին խնդրել Տքթ. Ժիւլ Լաֆաժի տետրակը, պաշտօնական Փարիզի բժշկական համալսարանէն. այդ տետրակը պիտի ղրկուի ձրիապէս եւ առանց ծախքի։

Ի Կ. Պոլիս կը վաճառուի Բանչէօտի Բրիտանական դեղարանը։